

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَّعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

عربی، زبان قرآن

پایه نهم

دوره اول متوسطه

دانشچی

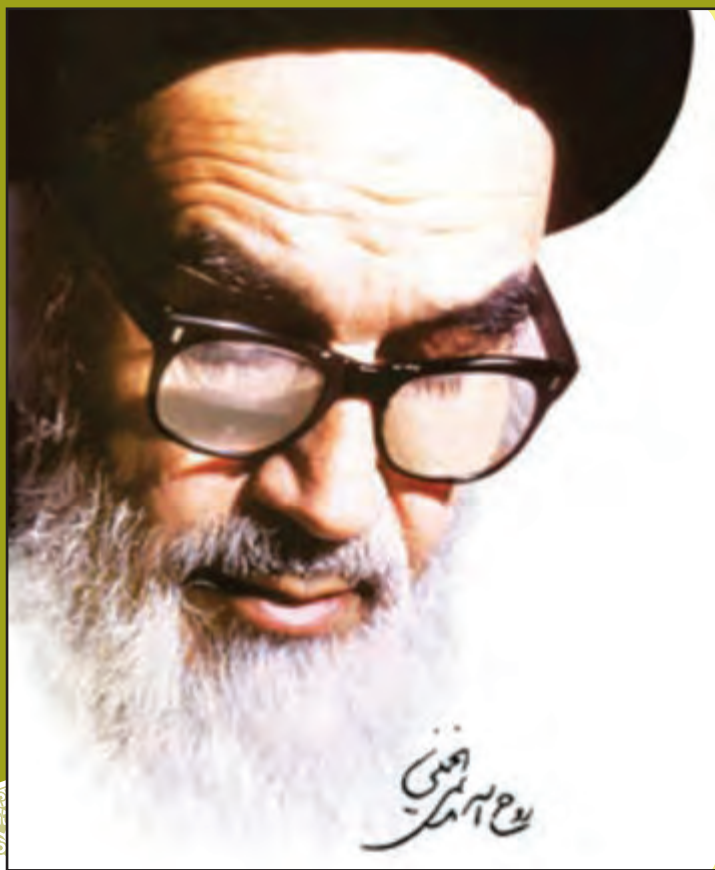
www.Daneshchi.iR

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:	عربی، زبان قرآن - پایه نهم دوره اول متوسطه - ۹۰۹
بیدآورنده:	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:	محمی الدین بهرام محمّدیان، علی جان‌بزرگی، علی چراغی، حسن حیدری، علی‌اکبر روشندل، فاطمه فهیمی، مهری السادات میرحسینی، عبدالله یزدانی و فاطمه یوسف‌نژاد (اعضای شورای برنامه‌ریزی) عادل اشکیوس، حبیب تقوایی، اباذر عباچی و حمید محمّدی (اعضای گروه تألیف) - محمّدکاظم بهنیا (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری:	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی:	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - محمّد مهدی ذبیحی فرد (مدیر هنری) - جواد صفری (طراح گرافیک) - مریم کیوان (طراح جلد) - سوروش سعادت‌تمندی (صفحه‌آرا) - محمّد مهدی ذبیحی فرد، حبّیّ الله عباسی، آزاده امینیان و ابوالفضل بهرامی (عکاسان) - رعنا فرج‌زاده درونی، الهام جعفرآبادی، فاطمه بزشکی، مریم دهقان‌زاده و فاطمه رئیس‌یان فیروزآباد (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان:	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن : ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۰۹۲۶۶۰۸۸۳، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ وبگاه : www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر:	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران تهران : کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داربوخش) تلفن : ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۰۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۱۳۹-۳۷۵۱۵
چاپخانه:	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ:	چاپ نهم ۱۴۰۲
شابک	شابک ۰-۲۴۲۲-۵-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-05-2422-0

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

لغت عربی از ماست. لغت عربی لغت اسلام است.

صحیفه امام خمینی (قُدّس سرُّه). جلد ۱۱. صفحه ۲۲۷

١١	مُراجَعَةُ دُرُوسِ الصَّفِّ السَّابِعِ وَ الثَّامِنِ	أَلَدْرُسُ الْأَوَّلُ
٢١	أَلْعُبُورُ الْأَمْنِ	أَلَدْرُسُ الثَّانِي
٣٧	جِسْرُ الصَّدَاقَةِ	أَلَدْرُسُ الثَّلَاثُ
٤٩	أَلصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ	أَلَدْرُسُ الرَّابِعُ
٦١	أَلرَّجَاءُ	أَلَدْرُسُ الْخَامِسُ
٧٥	تَغْيِيرُ الْحَيَاةِ	أَلَدْرُسُ السَّادِسُ
٨٧	ثَمَرَةُ الْجِدِّ	أَلَدْرُسُ السَّابِعُ
٩٩	حِوَارُ بَيْنَ الرَّائِرِ وَ سَائِقِ سَيَّارَةِ الْأُجْرَةِ	أَلَدْرُسُ الثَّامِنُ
١١١	نُصُوصُ حَوَالِ الصَّحَّةِ	أَلَدْرُسُ التَّاسِعُ
١٢٥	رِسالَةُ الشَّهِيدِ سُلَيْماني	أَلَدْرُسُ الْعَاشِرُ

دبیر باید برای تدریس این کتاب:

۱. کتاب‌های عربی پایه هفتم و هشتم را تدریس کرده باشد؛
۲. دوره آموزشی - توجیهی (حضور یا مجازی) را گذرانده باشد؛
۳. کتاب معلم (راهنمای تدریس و ارزشیابی) را مطالعه کرده باشد.

خدای مهربان را سپاسگزاریم که به ما توفیق داد تا با نگارش سومین کتاب درسی عربی، زبان قرآن به نوجوانان کشور عزیزمان خدمتی فرهنگی ارائه دهیم.

رویکرد «برنامه درسی عربی» بر اساس «برنامه درسی ملی» این است:

«پرورش مهارت‌های زبانی به منظور تقویت فهم متون دینی و کمک به زبان و ادبیات فارسی»

شیوه کتاب متن‌محوری است. انتظار می‌رود دانش‌آموز بتواند در پایان سال تحصیلی متون و عبارات ساده عربی را در حد ساختار خوانده شده، درست بخواند و معنای آنها را بفهمد. در این کتاب ۲۲۹ واژه جدید به کار رفته؛ اما بخش بسیاری از ۵۷۳ واژه عربی هفتم و هشتم نیز در آن تکرار شده است؛ پس در حقیقت هدف سه کتاب عربی دوره اول متوسطه، آموزش حدود ۸۰۰ واژه پربسامد زبان عربی است.

کتاب بر اساس اسناد بالادستی، «برنامه درسی ملی» و «راهنمای برنامه درسی» نوشته شده است. برنامه درسی ملی، نقشه راه برای تألیف همه کتاب‌های درسی است. راهنمای برنامه درسی عربی نیز که در «شورای برنامه‌ریزی درسی عربی» تهیه و تنظیم شده نقشه راه برای تألیف کلیه کتاب‌های درسی عربی است.

در نگارش کتاب به تجربیات موفق کتاب‌های عربی پیشین و کتاب‌های آموزش زبان سایر کشورها توجه شده است.

کلمات به کار رفته در این کتاب، پرکاربردترین واژگان زبان عربی است که در قرآن، حدیث، روایات و زبان و ادبیات فارسی بسیار به کار رفته‌اند.

تصاویر، عبارات، متون و تمرین‌های کتاب افزون بر آموزش زبان عربی، به ابعاد تربیتی و فرهنگی نیز توجه دارند.

مهم‌ترین توصیه‌ها درباره شیوه تدریس و ارزش‌یابی کتاب

۱ کتاب عربی پایه نهم در ده درس تنظیم شده است و هر درس در دو جلسه آموزشی تدریس می‌شود.

۲ این کتاب همچون دو کتاب عربی پایه هفتم و هشتم متن‌محور است و بر ترجمه، درک و فهم و واژه‌شناسی تأکید می‌شود.

۳ ساختار آموزشی کتاب، افزون بر یادآوری مفاهیم دو کتاب پیشین، فعل‌های امر و نهی، معادل ماضی استمراری، ترکیب اضافی و وصفی، وزن و ریشه کلمات و ساعت‌خوانی است. هدف در آموزش فعل، تنها شناخت انواع فعل است. دانش‌آموزان فعل را در جمله معنا می‌کنند. همچنین باید فعل‌های ماضی، مضارع، امر، نهی، نفی و مستقبل را در جمله تشخیص دهند. هدف از آموزش ترکیب وصفی و اضافی این است که دانش‌آموز بتواند ترکیب‌هایی مانند «أخي العزيز» را داخل جمله (نه بیرون از جمله) ترجمه کند؛ مثال: «شاهدتُ أخي العزيزَ في المسجدِ». در وزن و حروف اصلی نیز به آموزش مفهوم دو وزن فاعل و مفعول پرداخته شده است. همچنین در یکی از تمرین‌ها ماضی و مضارع باب‌های ثلاثی مزید آمده است. اما آموزش ثلاثی مزید مطلقاً از اهداف این کتاب نیست. این تمرین صرفاً جهت آشنایی مختصر و سطحی با این بحث است. در ساعت‌خوانی نیز فقط ساعت کامل، ربع و نیم آموزش داده شده است و ساعتی مانند «چهار و بیست و پنج دقیقه» از اهداف کتاب نیست.

۴ آنچه را دانش‌آموز در زمینه قواعد ضروری نیاز دارد به تدریج خواهد آموخت؛ لذا نیازی به ارائه جزوه مکمل نیست.

۵ کارهایی مانند اجرای گروهی مکالمه، نمایش، سرود، ترجمه تصویری و داستان‌نویسی کار عملی در درس عربی محسوب می‌شود.

۶ از بخش «أربعينيات» و «قرائيات» افزون بر ترجمه و کاربرد واژگان می‌توان در مهارت شفاهی به صورت گفت‌وگوی میان دانش‌آموزان نیز بهره برد. هدف حفظ عین عبارات این بخش نیست. فراگیر می‌تواند تغییراتی مانند کاهش و افزایش در متن انجام دهد.

۷ آموزش فعل و ضمیر در کتاب‌های عربی دوره اول متوسطه بومی‌سازی شده است. لذا به ویژه از اولیای دانش‌آموزان که با سبک گذشته خو گرفته‌اند و می‌خواهند به فرزندانشان کمک کنند درخواست می‌شود به این مطلب مهم توجه کنند. آموزش ضمایر و صیغه‌های افعال بر اساس دستور زبان فارسی و به صورت (من، تو، او، ما، شما، ایشان) است. سبک پیشین به این صورت بود: (هو، هُما، هُم، هي، هُما، هُنَّ، أنت، أنتما، أنتم، أنتِ، أنتما، أنتنَّ، أنا، نحنُ) هرچند تدریس فعل به شیوه بومی‌سازی است؛ اما اشکالی ندارد که در پایان آموزش به منظور تثبیت آموخته‌ها به شیوه مرسوم در صرف عربی عمل کرد؛ اما هدف حفظ طوطی‌وار صرف فعل نیست. دانش‌آموز باید ضمایر متصل (شناسه‌ها) را بشناسد؛ مثلاً با دیدن «تُم» در فعل‌هایی مانند «كُتِبْتُمْ»، «دَهَبْتُمْ» و «جَلَسْتُمْ» و دیدن «تَ + ... و نَ»

در فعل‌هایی مانند «تَكْتُبُونَ»، «تَذْهَبُونَ» و «تَجْلِسُونَ» معنای آنها را تشخیص بدهد. نه اینکه فعل‌های ماضی یا مضارع را صرف کند تا به «فَعَلْتُمْ» و «تَفْعَلُونَ» برسد، آنگاه معنای آنها را تشخیص بدهد.

همین‌که دانش‌آموز فعل «ذَهَبُوا» را در جمله‌ای مانند «الطُّلَابُ ذَهَبُوا إِلَى مَدْرَسَتِهِمْ.» یا فعل «إِذْهَبُوا» را در جمله‌ای مانند «أَيُّهَا الطُّلَابُ، إِذْهَبُوا إِلَى صُفُوفِكُمْ.» درست معنا می‌کند و فرق «إِذْهَبُوا» را با «ذَهَبُوا» می‌داند، هدف آموزشی برآورده شده است و نیازی نیست که در ارزشیابی از او بخواهیم صیغه «ذَهَبُوا» را «جمع مذکر غایب» یا معادل «سوم شخص جمع» بگوییم. هرچند در تدریس از این اصطلاحات استفاده می‌کنیم؛ اما نباید آنچه که وسیله‌ای برای فهم بهتر فعل است، خودش به هدف اصلی تبدیل شود. آموزش و ارزش‌یابی از فعل در قالب جمله است. یکی از راه‌های موفق در تدریس فعل شیوه نمایشی است.

دبیر مجاز است حلّ بخشی از تمرینات را برعهده دانش‌آموز بگذارد و در کلاس رفع اشکال کند تا دچار کمبود وقت نشود.

فَعَالِيَّتِ اصلی برای یادگیری برعهده دانش‌آموز است و دبیر نقش راهنمای آموزشی دارد؛ برای نمونه ترجمه متن درس را دانش‌آموز انجام می‌دهد و در کلاس، اشکالات خود را برطرف می‌کند.

بهترین راه برای موقّیّت در درس عربی، مطالعه قبل از تدریس معلّم است.

این کتاب مکمل و پشتیبان آموخته‌های دو کتاب پیشین در زمینه واژگان و ساختار است. در بخش «بدانیم» آموزش ساختار زبان به کمک تصاویر صورت گرفته است. هدف از دو بخش «بدانیم» و «فَنّ ترجمه» کمک به فهم متن و عبارت است. دانش‌آموز این دو بخش را می‌آموزد تا به کمکشان درست بخواند، بشنود، بفهمد و ترجمه کند.

گرچه در بخش «الْمُعْجَم» آغاز هر درس مضارع فعل‌هایی مانند «قَالَ»، «دَعَا» و «أَجَابَ» نوشته شده است ولی ساختن فعل مضارع این فعل‌ها از اهداف کتاب نیست. دانش‌آموز فقط باید فعل ماضی و مضارع را بشناسد و معنای آن را بداند؛ مثلاً در «قَالَ - يَقُولُ» لازم نیست بداند مضارع فعل «قَالَ» چیست؛ بلکه باید بداند معنای «يَقُولُ» چیست. او باید در اثر تکرار کلمات در متن کتاب به تدریج «قَالَ - يَقُولُ» را بشناسد.

از طرح سؤال در زمینه «ترجمه فارسی به عربی» خودداری شود.

«ساخت جمله عربی» مدّ نظر نیست (اما در بخش مکالمه یعنی پاسخ‌گویی به کلمات پرسشی این استثنا وجود دارد؛ اما در مکالمه دانش‌آموز باید بتواند پاسخ کوتاه دهد که انتظار در حدّ یک یا دو کلمه ساده است و نظر به لزوم سرعت عمل در پاسخ‌دهی رعایت ظرافت‌های دشوار و فتی زبان فعلاً لازم نیست).

۱۳ تبدیل «مذکر به مؤنث» یا «مخاطب به غایب» یا «جمع به مفرد یا مثنی» و موارد مشابه از اهداف این کتاب نیست و باید از طرح چنین سؤالاتی در هر آزمونی خودداری کرد؛ مثال:

این جمله را به مضارع تبدیل کنید: **دَهَبْتُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ وَ أَنْتَ مَا دَهَبْتَ.**

جمله زیر را با توجه به کلمات داده شده بازنویسی کنید:

اُكْتُبُ وَاجِبَكَ يَا أُخِي.

... .. **يَا أُخْتِي.**

۱۴ روخوانی‌های دانش‌آموز و فعالیت‌های او در بخش مکالمه در طول سال نمره شفاهی دانش‌آموز را تشکیل می‌دهد.

۱۵ در کتاب جای کافی برای نوشتن ترجمه و حل تمرین در نظر گرفته شده تا نیازی به دفتر تمرین نباشد. به جای این‌که وقت دانش‌آموز صرف نوشتن شود باید بیشتر صرف مهارت‌های زبانی خواندن، شنیدن و فهمیدن گردد. رونویسی دروس و املا در هیچ یک از سه کتاب عربی لازم نیست.

۱۶ از همکاران ارجمند درخواست می‌کنیم تا با رویکرد دفتر تألیف همگام شوند؛ زیرا همه کتاب‌های درسی عربی متوسطه دوم ادامه و مکمل روش این کتاب هستند.

اگر تمایل دارید از نظرات شما آگاه شویم؛ می‌توانید از طریق وبگاه گروه عربی پیغام بگذارید.

www.arabic-dept.talif.sch.ir

نشانی وبگاه گروه عربی:

برای همه همکاران آرزوی موفقیت داریم.

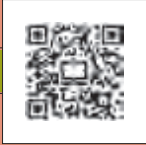
أَيُّهَا الطَّالِبَاتُ، أَسْلَامٌ عَلَيْكُنَّ، أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُنَّ.

أَيُّهَا الطُّلَّابُ، أَسْلَامٌ عَلَيْكُمْ، أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ.

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ؛
أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ فِي الصَّفِّ التَّاسِعِ؛
كَيْفَ حَالِكُمْ؟

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

أَهْلًا وَ سَهْلًا بِالْخَرِيفِ

مراجعةُ دروس الصفِّ السابعِ وَ الثامنِ

المُعْجَم: واژه‌نامه (۲۴ کلمه جدید)

یادگیری معنای کلمات باید در خلال ترجمه متون و عبارات محقق شود.

درخواست کرد، پرسید (مضارع: يَسْأَلُ)	سَأَلَ:	ایمن الْعُبُورُ الْأَيْمَنُ: عبور و مرور ایمن	أَمِنَ:
سختی‌ها «مفرد: صَعَبٌ»	صَعَاب:	شروع شد (مضارع: يَبْتَدِئُ)	إِبْتَدَأَ:
سال	عام:	آرزو می‌کنم	أَتَمَّنَى:
عامِ دِرَاسِيٍّ: سال تحصیلی		پسران	بَنِينَ:
برخاستن	قيام:	دانش‌آموخته شد (مضارع: يَتَخَرَّجُ)	تَخَرَّجَ:
مرگ = مَوْتٌ ≠ حَيَاةٌ	مَمَات:	دانش‌آموزان «مفرد: تَلْمِيذٌ»	تَلَامِيذَ:
گذرگاه پیاده (مُشَاةٌ یعنی پیادگان و جمع ماشی است.)	مَمَرُ الْمُشَاةِ:	بگیر، بردار، ببر (ماضی: أَخَذَ / مضارع: يَأْخُذُ)	خَذَ:
پارک آموزش ترافیک	مِنْطَقَةُ تَعْلِيمِ الْمُرُورِ:	تحصیل، درس خواندن «دِرَاسِيٍّ: تحصیلی»	دِرَاسَةَ:
می‌مانیم (ماضی: بَقِيَ / مضارع: يَبْقَى) تَبَقَوْنَ: می‌مانید	نَبَقِيَ:	درس داد (مضارع: يُدْرِسُ)	دَرَسَ:
هان	ها:	رفتن تُرِيدُونَ الدَّهَابَ: می‌خواهید بروید	ذَهَابَ:
هشدار می‌دهد (ماضی: حَذَرَ)	يُحَذِّرُ:	پیاده‌رو	رَصِيفَ:
راه می‌روند	يَمْشُونَ:	زیاد کرد، زیاد شد (مضارع: يَزِيدُ)	زَادَ:
(ماضی: مَشَى / مضارع: يَمْشِي)		زیارت کرد (مضارع: يَزُورُ)	زَارَ:

أَهْلًا وَ سَهْلًا

يَبْتَدِي الْعَامَ الدَّرَاسِيَّ الْجَدِيدَ. يَذْهَبُ الطُّلَابُ وَ الطَّالِبَاتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ بِفَرَحٍ؛ هُمْ يَحْمِلُونَ حَقَائِبَهُمْ وَ يَمْشُونَ عَلَى الرَّصِيفِ وَ يَعْبُرُونَ مَمَرَّ الْمَشَاةِ لِلْعُبُورِ الْأَمِينِ؛ الشَّوَارِعُ مَمْلُوءَةٌ بِالْبَنِينَ وَ النِّبَاتِ. يَبْتَدِي فَصْلَ الدَّرَاسَةِ وَ الْقِرَاءَةِ وَ الْكِتَابَةِ وَ فَصْلَ الصَّدَاقَةِ بَيْنَ التَّلَامِيذِ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَبْدَأُ بِاسْمِ اللَّهِ كَلَامِي   أَذْكَرُ رَبِّي عِنْدَ قِيَامِي

أَبْدَأُ بِاسْمِ اللَّهِ دُرُوسِي   أَذْكَرُ رَبِّي عِنْدَ جُلُوسِي

أَقْرَأُ بِاسْمِ اللَّهِ كِتَابِي   أَسْأَلُ رَبِّي حَلَّ صِعَابِي

مَكْتَبُنَا نُورٌ وَ حَيَاةٌ   فِيهِ دُعَاءٌ، فِيهِ صَلَاةٌ

فِيهِ عُلُومٌ، فِيهِ كَمَالٌ   فِيهِ كُنُوزٌ، فِيهِ جَمَالٌ

يَتَخَرَّجُ مِنْهُ الْعُلَمَاءُ   وَ يُدْرَسُ فِيهِ الْحُكَمَاءُ

هَا كُتُبِي أَنْوَارٌ سَمَائِي   مَرَحَمَةٌ، كَنْزٌ، كَدَوَائِي

أَبْدَأُ بِاسْمِ اللَّهِ أُمُورِي   فَاسْمُ إِلَهِي، زَادَ سُورِي

١ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

با توجّه به تصویر پاسخ دهید.

هَلْ هَذَا زَمِيلُكَ؟

مَاذَا عَلَى الشَّجَرَةِ؟

لِمَنْ هَذَا الْكِتَابُ؟

أَيْنَ مُسْتَشْفَى بَغْدَادَ؟

كَمْ حافلةً فِي الْمَوْقِفِ؟

.....

جابرُ بْنُ حَيَّانَ عالمُ الكيمياءِ

فِي أَيِّ عِلْمٍ هَذَا الْعَالِمُ مَعْرُوفٌ؟

.....

مَتَى تَلْعَبْنَ كُرَةَ الْمِنْضَدَةِ؟

.....

پارک آموزش ترافیک

هَلْ هُنَا مَنطَقَةُ تَعْلِيمِ الْمُرُورِ؟

.....

بِمَ يَسَافِرُ الْحُجَّاجُ إِلَى مَكَّةَ الْمُكْرَمَةِ؟

.....

يَا تَلْمِيذَاتُ، كَيْفَ حَالِكُنَّ؟

.....

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

در جای خالی کلمه مناسب بنویسید.

١. واحد - اثنان - ..... - أربعة - ..... - ستة - .....
- ثمانية - ..... - عشرة - ..... - اثناعشر
٢. الأول - ..... - الثالث - ..... - الخامس - .....
- السابع - ..... - التاسع - العاشر - ..... - الثاني عشر
٣. يوم السبت - الأحد - ..... - الثلاثاء - .....
- الجمعة
٤. الربيع - ..... - الخريف - .....
٥. الفطور في الصباح - العشاء في الظهر - ..... في الليل

٣ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

١. مَنْ أَنْتَ؟
.....
٢. كَيْفَ حَالُكَ؟
.....
٣. مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟
.....
٤. فِي أَيِّ صَفٍّ أَنْتَ؟
.....
٥. مَتَى يَبْدَأُ الْعَامُ الدَّرَاسِيُّ فِي إِيرَانَ؟
.....

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

برای فعل‌های زیر، ضمیر مناسب انتخاب؛ سپس هر جمله را ترجمه کنید.

١. (هُم) (نَحْنُ) (نَجَحْنَا).

٢. (هُم) (أَنْتُمْ) (يَنْصُرُونَ).

٣. (أَنْتِ) (أَنْتُمْ) (لَا تَكْذِبُ).

٤. (هُنَّ) (أَنْتُمْ) (وَصَلْتُمْ).

٥. (أَنْتُمْ) (هُنَّ) (يَقْدِرُونَ).

٦. (هِيَ) (أَنْتِ) (مَا قَرَّبْتِ).

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

کدام کلمه از نظر معنایی با بقیه کلمات «ناهماهنگ» است؟

١. مَوْظَفَةٌ ( ) طَبَّاحَةٌ ( ) طَبِيبَةٌ ( ) حَقِيبَةٌ ( )

٢. مَحَافِظَةٌ ( ) قَرْيَةٌ ( ) مَدِينَةٌ ( ) عَامِلٌ ( )

٣. بِنْتُ ( ) أُخْتُ ( ) لَوْنٌ ( ) جَدَّةٌ ( )

٤. قَدَمٌ ( ) قَوْلٌ ( ) يَدٌ ( ) عَيْنٌ ( )

٥. بَقْرَةٌ ( ) جَنَّةٌ ( ) فَرَسٌ ( ) سِنْجَابٌ ( )

٦. أُسْرَةٌ ( ) قَمَرٌ ( ) كَوَكَبٌ ( ) شَمْسٌ ( )

٧. أُسْبُوعٌ ( ) ذَهَبٌ ( ) شَهْرٌ ( ) سَنَةٌ ( )

٨. تَفَّاحٌ ( ) رُؤْمَانٌ ( ) تَمْرٌ ( ) سَحَابٌ ( )

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنيد. «یک کلمه اضافه است.»

○ مَكَانٌ يَأْكُلُ فِيهِ النَّاسُ الْفَطُورَ وَ الْعَدَاءَ وَ الْعِشَاءَ.	○ ١. كُرَّةُ الْقَدَمِ
○ طَائِرٌ أَسْوَدُ اللَّوْنِ. يُحَدِّثُ الْحَيَوَانَاتِ مِنَ الْخَطَرِ.	○ ٢. الْمُحَافَظَةُ
○ هُوَ الَّذِي يَدْخُلُ الْبَيْتَ بِدَعْوَةٍ أَوْ بِغَيْرِ دَعْوَةٍ.	○ ٣. الْمَطْعَمُ
○ رِيَاضَةٌ يَلْعَبُ فِيهَا أَحَدَعَشَرَ لَاعِبًا.	○ ٤. الْمَسَاءُ
○ أَرْضٌ وَاسِعَةٌ فِيهَا أَشْجَارٌ كَثِيرَةٌ.	○ ٥. الْغَابَةُ
○ وَقْتُ نِهَآيَةِ النَّهَارِ وَ بَدَايَةِ اللَّيْلِ.	○ ٦. الْغُرَابُ
	○ ٧. الْأَضْيَفُ

٧ التَّمْرِينُ السَّابِعُ:

در جای خالی، یکی از کلمه های زیر را بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

عَلَيْكَ - دَهَبِهِ - الْجُلُوسُ - الْحَجَرِ - الْجَاهِلِ - الْأَمَانُ - الصَّعَابُ

١. أَدَبُ الْمَرْءِ، خَيْرٌ مِنْ ..... رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
٢. أَعْلَمُ فِي الصَّغَرِ، كَالنَّفْسِ فِي ..... أَلِإِمَامِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
٣. نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ؛ الصَّحَّةُ وَ ..... رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
٤. أَلدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَيَوْمٌ ..... أَلِإِمَامِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
٥. عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ، خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ ..... أَلِإِمَامِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۸ التَّمْرِينُ الثَّامِنُ:

متضادّ کلمه‌های داخل جدول را در کلمات زیر پیدا کنید و بنویسید.

کثیر - لئیل - نِهَایة - قَرِیب - جَمِیل - صَدَاقَة - یَمِین - غَالِیة - شِراء - فَرِحَ - کَدَّبَ - حَارٌّ

رَخِیصَة ≠	بَعِید ≠	یَسَار ≠
بَیْع ≠	بِدايَة ≠	بَارِد ≠
حَزِنٌ ≠	قَبِیح ≠	صَدَقَ ≠
قَلِیل ≠	عَدَاوَة ≠	نَهَار ≠

۹ التَّمْرِينُ التَّاسِعُ:

این کلمات را در جای مناسبی از جدول بنویسید.

أوراق - فَلَاحانِ - شَجَرَة - رِیاضِیونَ - سَیِّدات - مُدَرِّساتانِ

.....	مفرد مؤنث
.....	مثنای مذکر
.....	مثنای مؤنث
.....	جمع مذکر سالم
.....	جمع مؤنث سالم
.....	جمع مکسر

الأربعينيات

الشرطي والزائر

- أهلاً و سهلاً بكم!
- كم يوماً تبقون في العراق؟
- إلى أيّ مدين تريدون الذهاب؟
- كم يوماً تبقون في النجف؟
- و كم يوماً في باقي المدين؟
- أتمنى لكم زيارة مقبولة!
- حُذ جوازك، في أمان الله!
- شكراً. ساعدك الله!
- تبقى أسبوعين.
- إلى النجف و كربلاء و الكاظمية و سامراء.
- تبقى يومين.
- في الكاظمية و سامراء يومين، و الباقي في كربلاء.
- حفظك الله!
- شكراً جزيلاً. في أمان الله و حفظه!

من زارنا في مَمَاتِنَا فَكَأَنَّمَا زَارَنَا فِي حَيَاتِنَا.

الإمام الصادق عليه السلام

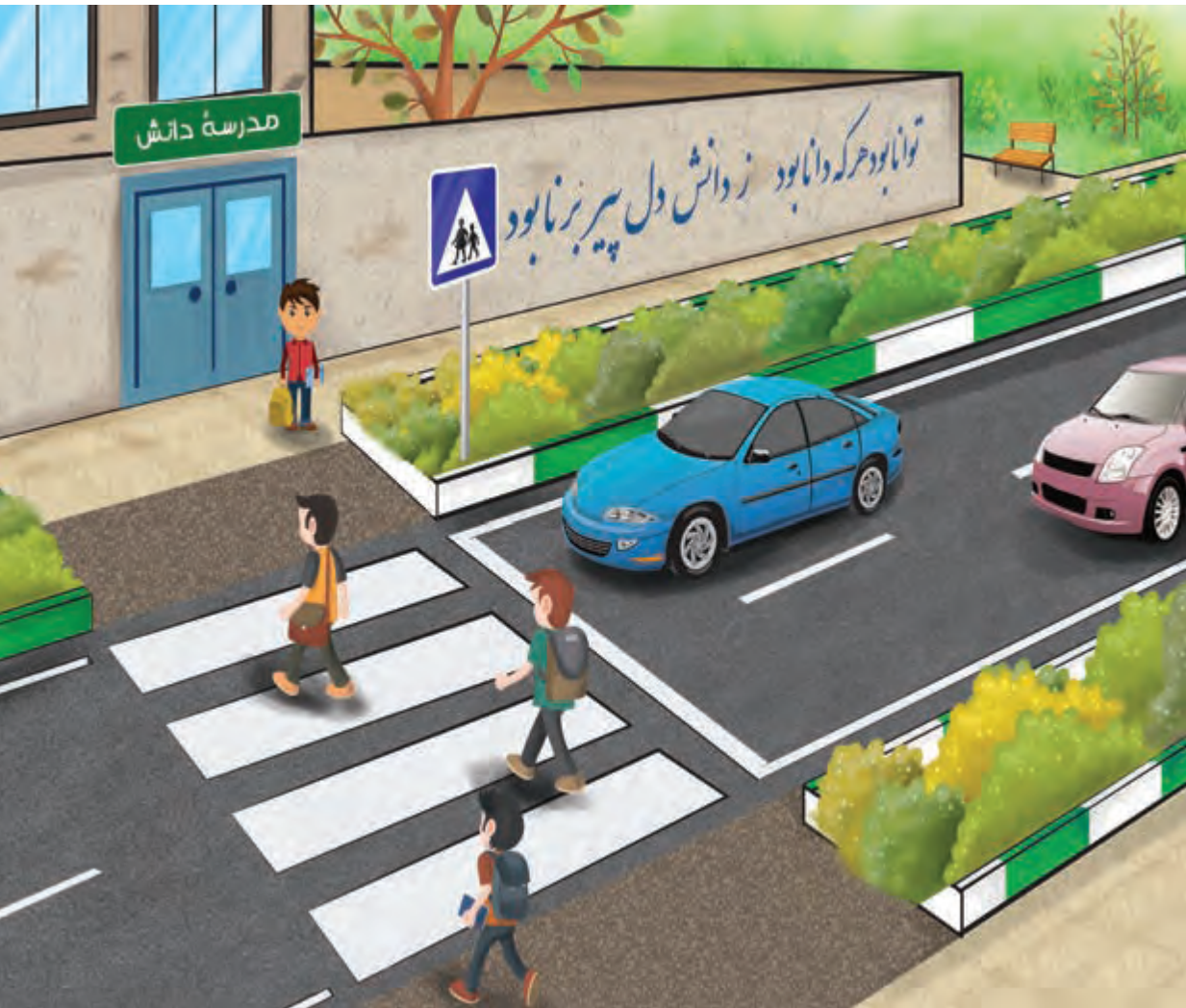
١- كَأَنَّ، كَأَنَّمَا: غويي!

الدَّرْسُ الثَّانِي

الْعُبُورُ الْأَمِينُ

الدَّرْسُ الثَّانِي

المُعْجَم: (٢٩ كلمة جديد)

سَتَرَ:	پوشاند، پنهان کرد	أَمَنَ:	ایمان آورد (مضارع: يُؤْمِنُ)
شَاخِنُ الْجَوَالِ:	شارژر موبایل	أَحَبُّ:	محبوب ترین
شَقَاوَةٌ:	بدبختی	إِشَارَاتُ الْمُرُورِ:	علامت های راهنمایی و رانندگی
صَحِيفَةٌ:	روزنامه «جمع: صُحُف» صَحِيفَةٌ جِدَارِيَّةٌ: روزنامه دیواری	إِدَارَةُ الْمُرُورِ:	اداره راهنمایی و رانندگی
صَدَمَ:	برخورد کرد (مضارع: يَصْدِمُ)	مُرُور:	گذر کردن
فَجَاءَهُ:	ناگهان	أَنْصَحَ:	اندرزگوترین
قُبِحَ:	زشتی	أَيُّمَكِنُ أَنْ تَرْجِعَ:	آیا امکان دارد برگردی؟
لَقَدْ:	قطعاً	بُكَاء:	گریه کردن، گریه
لِمَ:	برای چه (لِ + ما)	تَالِي:	بعدی الْيَوْمُ التَّالِي: روز بعد
مَا:	آنچه	تُعْطِينِي:	به من می دهی أَنْ تُعْطِينِي: که به من بدهی
مَحَلٌّ:	مغازه	تَفَضَّلْ:	بفرما
مَعَ الْأَسْفِ:	متأسفانه	تَكَلَّمَ:	صحبت کرد (مضارع: يَتَكَلَّمُ)
نَادَى:	صدا زد (مضارع: يُنَادِي)	تَوَجَّدَ:	وجود دارد
هَادِي:	آرام	جِهَةٌ:	جهت (مسیر)
يَسُدُّونَ:	می بندند	ذَكِي:	باهوش
(ماضی: سَدَّ / مضارع: يَسُدُّ)		رَقَدَ:	بستری شد، خوابید (مضارع: يَرْقُدُ)

الْعُبُورُ الْأَمِنُ

رَجَعَ سَجَادٌ مِنَ الْمَدْرَسَةِ حَزِينًا؛ عِنْدَمَا جَلَسَ عَلَى الْمَائِدَةِ مَعَ أُسْرَتِهِ، بَدَأَ بِالْبُكَاءِ فَجَاءَهُ وَ ذَهَبَ إِلَى غُرْفَتِهِ؛ ذَهَبَ أَبُوهُ إِلَيْهِ وَ تَكَلَّمَ مَعَهُ وَ سَأَلَهُ:

«لِمَاذَا مَا أَكَلْتَ الطَّعَامَ؟!»

أَجَابَ: «هَلْ تَعْرِفُ صَدِيقِي حُسَيْنًا؟»

قَالَ: «نَعَمْ، أَعْرِفُهُ؛ هُوَ وَلَدٌ ذَكِيٌّ وَهَادِيٌّ.»

مَاذَا حَدَّثَ لَهُ؟»

أَجَابَ سَجَادٌ: «هُوَ رَقَدَ فِي الْمُسْتَشْفَى؛

صَدَمَتْهُ سَيَّارَةٌ؛ وَقَعَتِ الْحَادِثَةُ أَمَامِي؛ عِنْدَمَا شَاهَدْتُهُ عَلَى الرَّصِيفِ الْمُقَابِلِ؛

نَادَيْتُهُ؛ فَقَصَدَ الْعُبُورَ بِدُونِ النَّظَرِ إِلَى السِّيَّارَاتِ وَ مِنْ غَيْرِ مَمَرٍ الْمَشَاةِ؛ فَقَرَّبَتْ

مِنْهُ سَيَّارَةٌ وَ صَدَمَتْهُ. كَانَتْ سُرْعَةُ السِّيَّارَةِ كَثِيرَةً.»

قَالَ أَبُوهُ: «كَيْفَ حَالُهُ الْآنَ؟»

قَالَ سَجَادٌ: «هُوَ مَجْرُوحٌ.»

فِي الْيَوْمِ التَّالِي، طَلَبَ الْمُدْرَسُ مِنْ تَلَامِيذِهِ كِتَابَةَ قَوَانِينِ الْمُرُورِ وَ رَسَمَ

إِشَارَاتِ الْمُرُورِ فِي صَحِيفَةٍ جِدَارِيَّةٍ وَ رِعَايَةَ الْأَعْمَالِ الصَّحِيحَةِ فِي الشَّوَارِعِ وَالطَّرِيقِ.

ثُمَّ أَخَذَ الْمُدِيرُ تَلَامِيذَ الْمَدْرَسَةِ إِلَى مِنْطَقَةِ تَعْلِيمِ الْمُرُورِ.

وَ بَعْدَ يَوْمَيْنِ، جَاءَ شُرَطِيُّ إِلَى الْمَدْرَسَةِ مِنْ إِدَارَةِ الْمُرُورِ لِشَرْحِ إِشَارَاتِ الْمُرُورِ وَ

طَلَبَ مِنْهُمْ الْعُبُورَ مِنْ مَمَرٍ الْمَشَاةِ.

كَتَبَ التَّلَامِيذُ صَحِيفَةً جِدَارِيَّةً وَ رَسَمُوا فِيهَا عِلَامَاتِ الْمُرُورِ وَ شَرَحُوا مَعَانِيهَا.

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بر اساس متن درس بنویسید.

۱. كَانَ مَوْضُوعُ الصَّحِيفَةِ الْجِدَارِيَّةِ قَوَانِينِ الْمُرُورِ.

۲. الْمُدِيرُ أَخَذَ التَّلَامِيذَ إِلَى مِنتَقَةِ تَعْلِيمِ الْمُرُورِ.

۳. رَقَدَ حَسِينٌ فِي مُسْتَوَصِفٍ قَرِيبٍ مِنْ بَيْتِهِ.

۴. رَجَعَ سَجَّادٌ إِلَى مَنْزِلِهِ مَسْرُورًا.

۵. أَبُو سَجَّادٍ مَا عَرَفَ حُسَيْنًا.

وزن و حروف اصلی

۱. بسیاری از کلمه‌ها در عربی سه حرف اصلی دارند؛ مثال:

حروف اصلی	کلمات هم خانواده
ح ك م	حَاكِم، مَحْكُوم، حَاكِم، حِكْمَة، مُحَاكِمَة، حُكُومَة، أَحْكَام
ع ل م	عَالِم، مَعْلُوم، عَلِيم، تَعْلِيم، أَعْلَم، عُلُوم، إِعْلَام

در کلماتی مانند «حاکم، محکوم، حکیم و...» سه حرف «ح ک م» به ترتیب تکرار شده‌اند.

به این سه حرف «حروف اصلی» یا «ریشه» کلمه می‌گویند.

شناختن حروف اصلی به املا می‌کمک می‌کند. با نگاه به هم‌خانواده‌های یک کلمه می‌توان به حروف اصلی آن پی بُرد؛ اگر با دقت به این کلمه‌ها «مَجَالِسَة / مَجَالِس / مَجْلِس / إِجْلَاس / جُلُوس / جَلْسَة / جَلِيس» نگاه کنیم؛ درمی‌یابیم که به ترتیب سه حرف «ع ل م» در آنها مشترک است.

سه حرف اصلی این کلمات چیست؟

..... رافع، مَرْفُوع، رَفِيع:

..... ناظر، مَنظور، تَظير:

..... قادر، مَقْدور، قَدِير:

حروفی که همراه حروف اصلی می‌آیند؛ «حروف زائد» نامیده می‌شوند.
این حروف معنای جدیدی به کلمه می‌دهند.
حروف اصلی کلمه‌ها به ترتیب با سه حرف «ف ع ل» سنجیده می‌شوند.

مُجَالَسَة ←	س	ل	ا	ج	م
مُفَاعَلَة ←	ل	ع	ا	ف	م

۲. بیشتر کلمات در زبان عربی وزن دارند؛ مثال:

وزن	کلمات
فَاعِل	نَاصِر عَارِفٍ ظَالِمٍ فَاتِحٍ قَاتِلٍ ضَارِبٍ رَافِعٍ
مَفْعُول	مَنْصُورٌ مَعْرُوفٌ مَظْلُومٌ مَفْتُوحٌ مَقْتُولٌ مَضْرُوبٌ مَرْفُوعٌ

کدام کلمه بر وزن فاعِل و کدام بر وزن مفعول است؟

مَقْطُوع، حَامِد، عَابِد، مَذْکُور

با معنای دو وزن «فَاعِلٍ» و «مَفْعُول» آشنا شوید.
معمولاً وزن «فَاعِلٍ» به معنای «انجام دهنده یا دارنده حالت» و وزن «مَفْعُول» به معنای «انجام شده» است؛ مثال:

حامد: ستاینده

مَحْمُود: ستوده شده

ترجمه کنید.

يا صَانِعَ كُلِّ مَصْنُوعٍ، يا خَالِقَ كُلِّ مَخْلُوقٍ!

التَّمارين

١ التَّمْرينُ الْأَوَّلُ:

حروف اصلی و ترجمه کلمات زیر را بنویسید.

عابِد، مَعْبُود: .....

فَاتِح، مَفْتُوح: .....

كَاتِب، مَكْتُوب: .....

ضارِب، مَضْرُوب: .....

خادِم، مَخْدُوم: .....

شاهِد، مَشْهُود: .....

وزن کلمات جدول را بنویسید.^۱

ریشه	ماضی	مضارع	مصدر
خ ر ج	أَخْرَجَ	يُخْرِجُ	إِخْرَاجٌ
	.....	.....	.....
س ل م	سَلَّمَ	يُسَلِّمُ	تَسْلِيمٌ
	.....	.....	.....
ع م ل	تَعَامَلَ	يَتَعَامَلُ	تَعَامُلٌ
	.....	.....	.....
ع ل م	تَعَلَّمَ	يَتَعَلَّمُ	تَعَلُّمٌ
	.....	.....	.....
خ د م	اسْتَخْدَمَ	يَسْتَخْدِمُ	اسْتِخْدَامٌ
	.....	.....	.....
س ف ر	سَافَرَ	يُسَافِرُ	مُسَافَرَةٌ
	.....	.....	.....
ك س ر	انْكَسَرَ	يَنْكَسِرُ	انْكِسَارٌ
	.....	.....	.....
ش غ ل	اسْتَغْلَلَ	يَسْتَغْلِلُ	اسْتِغْلَالٌ
	.....	.....	.....

۱- قابل توجه دبیر گرامی: هدف، آموزش فعل‌های ماضی و مضارع و نیز مصدر ثلاثی مزید نیست.

٣ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

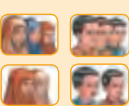

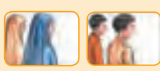

هر كلمه را به عبارت مرتبط با آن وصل كنيد.

١. قَوَانِينُ الْمُرُورِ ○ قَوَاعِدُ الْمُرُورِ فِي الشَّوَارِعِ وَ الطَّرِيقِ.
٢. الْمُسْتَشْفَى ○ أَوْرَاقٌ فِيهَا أَخْبَارٌ وَ مَعْلُومَاتٌ أُخْرَى.
٣. الرَّصِيفُ ○ جَانِبٌ مِنَ الشَّارِعِ لِمُرُورِ النَّاسِ.
٤. الصَّحِيفَةُ ○ مَكَانٌ مُجَهَّزٌ لِفَحْصِ الْمَرْضَى.
٥. الْبُكَاءُ ○ جَرِيَانُ الدَّمْعِ مِنَ الْحُزَنِ.

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

جاهای خالی را با کلمات داده شده پُر کنید.

هو - هما - هم - هي - هن - أنت - أنتم - أنتن - أنا - نحن

		.....	من
	.....		تو
	.....		او
		.....	ما
	.....		شما
	.....		ایشان

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

در جاهای خالی از کلمات داده شده استفاده کنید. «یک کلمه اضافه است.»

التَّالِي - جِدَارِيَّة - شَا حِنْ - تَلْمِيذٌ - الدُّمُوعُ - حَدَثٌ

١. يَا زَمِيلِي، مَا بِكَ؟ لِمَ أَنْتَ حَزِينٌ؟ ماذا .....
٢. التَّلَامِيذُ مَشْغُولُونَ بِتَهْيِئَةِ صَحِيفَةٍ .....
٣. أَخِي ..... فِي الصَّفِّ السَّادِسِ الْإِبْتِدَائِيِّ.
٤. ..... جَارِيَةٌ عَلَى وَجْهِ الطُّفْلِةِ.
٥. هَلْ عِنْدَكَ ..... الْهَاتِفِ الْجَوَّالِ؟

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

کدام کلمه از نظر معنا با سایر کلمه‌ها «ناهماهنگ» است؟

١. هَادِيٌّ ○ سَيَّارَةٌ ○ سَفِينَةٌ ○ طَائِرَةٌ
٢. شَارِعٌ ○ سَاحَةٌ ○ خَاتَمٌ ○ رَصِيفٌ
٣. أَكَلٌ ○ رَأَى ○ شَاهَدَ ○ نَظَرَ
٤. مَاءٌ ○ شَرَابٌ ○ شَايٌ ○ جَارٌ
٥. يَدٌ ○ لِسَانٌ ○ سِنٌَّ ○ نَادِيٌّ

آیه و احادیث زیر را ترجمه کنید. سپس کلماتی بر این وزن‌ها در آن‌ها بیابید.

فَاعِلٌ: ..... يَفْعُلُ: ..... فَعَالَةٌ: .....
فِعْلٌ: ..... فِعَالٌ: .....

۱. ﴿إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ فاطر: ۳۸

۲. حُسْنُ الْأَدَبِ يَسْتَرْقُبِحُ النَّسَبِ. الإمام علي عليه السلام

۳. إِنَّ أَحَبَّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْصَحُهُمْ لِعِبَادِهِ. رسول الله صلى الله عليه وآله

۴. شَرَفُ الْمَرْءِ بِالْعِلْمِ وَالْأَدَبِ لَا بِالْأَصْلِ وَالنَّسَبِ. الإمام علي عليه السلام

۵. مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَمِنْ شَقَاوَةِ ابْنِ آدَمَ سُوءُ الْخُلُقِ. رسول الله صلى الله عليه وآله

متن زیر را بخوانید؛ سپس پاسخ پرسش‌های آن را بیاوید.

أَنَا طَالِبٌ فِي الصَّفِّ التَّاسِعِ. اسْمِي إِسْحَاقُ. لِي أُخْتَانِ: مَهْدِيمٌ وَ لَالِينُ، هُمَا صَغِيرَتَانِ؛ فَلَا تَذْهَبَانِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ وَعِنْدِي أَخَوَانِ: هَاشِمٌ وَ جَوَادٌ. هَاشِمٌ أَكْبَرُ أَوْلَادِ الْأُسْرَةِ؛ إِنَّهُ تَخَرَّجَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ وَ الْآنَ هُوَ حَلْوَانِيٌّ. جَوَادٌ فِي الصَّفِّ السَّابِعِ. نَحْنُ مِنْ مَدِينَةِ «سَرَاوَان» فِي مُحَافَظَةِ «سِيستَان وَ بَلوَشْتَان».

١. لِمَاذَا لَا تَذْهَبُ مَهْدِيمٌ وَ لَالِينُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
٢. مَا اسْمُ أَكْبَرِ الْبَنِينَ فِي هَذِهِ الْأُسْرَةِ؟
٣. مَنْ تَخَرَّجَ مِنَ الْمَدْرَسَةِ؟
٤. مِنْ أَيِّ هَذِهِ الْأُسْرَةِ؟
٥. فِي أَيِّ صَفِّ إِسْحَاقُ؟
٦. كَمْ أُخْتًا لِإِسْحَاقُ؟

بخوانيد و ترجمه كنيد.

۱. ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ﴾ الْبَقَرَة: ۶۲

۲. ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾ الْصَّف: ۲

۳. ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ الْأَحْزَاب: ۲۱

۴. ﴿إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ﴾ الْبَقَرَة: ۱۸۶

۵. ﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ﴾ الْمُجَادَلَة: ۱۱

الأربعينيات

- لا بأس.
- نَعَمْ؛ تَفْضَّلْ.

- أَيْمِكُنْ أَنْ تَرْجِعَ قَلِيلًا؟
- عَفْوًا؛ أَعْطِينِي مَكَانًا حَتَّى أَجْلِسَ هُنَا؟

- نَعَمْ.
- خَلَفَ هَذَا الْبِنَاءِ.
- لا، مَعَ الْأَسْفِ.
- لا بأس. أَنَا فِي خِدْمَتِكَ.
- عَلَى الْيَمِينِ.
- هَذِهِ الْجِهَةُ، عَلَى الْيَسَارِ.
- مِنْ ذَلِكَ الْمَحَلِّ.
- تَفْضَّلْ.

- هَلْ يَسُدُّونَ بَابَ الْحَرَمِ هَذِهِ اللَّيْلَةَ؟
- عَفْوًا أَيْنَ مَوْقِفُ سَيَّارَاتِ الْحَرَمِ؟
- هَلْ تَوْجَدُ سَيَّارَاتٌ لِلْعَتَبَةِ لِلذَّهَابِ إِلَى سَامَرَاءَ؟
- أَيْمِكُنْ أَنْ تُسَاعِدَنِي؟
- أَيْنَ الْحَرَمُ؟
- أَيُّ جِهَةٍ بِلَا اِزْدِحَامٍ؟
- مِنْ أَيْنَ أَشْتَرِي شَاخِنَ الْجَوَالِ؟
- أَيْمِكُنْ أَنْ تُعْطِينِي شَاخِنَ الْجَوَالِ؟

يك روزنامه ديوارى درباره معانى علائم راهنمايى و رانندگى به عربى، فارسى و انگليسى تهيه كنيد.

الدَّرْسُ الثَّالِثُ

قِصَّةُ الْأَخَوَيْنِ

الدَّرْسُ الثَّلَاثُ

المُعْجَم: (۲۴ کلمه جدید)

عُجْرَةٌ:	کرایه، مُزد	عَضِبَ:	خشمگین شد (مضارع: يُعَضِبُ)
إِخْوَانٌ:	یاران، برادران «مفرد: أَخٌ»	عَضْبَانٌ:	خشمگین
إِعْتَذَرُ:	معدرت خواست (مضارع: يَعْتَذِرُ)	قَاطِعُ الرَّحِمِ:	بُرندۀ پیوند خویشان
أَعْجَزُ:	ناتوان ترین	قَبَّلَ:	بوسید (مضارع: يُقَبِّلُ)
جِسْرٌ:	پُل «جمع: جُسُورٌ»	قَسَّمَ:	تقسیم کرد (مضارع: يُقَسِّمُ)
حَسِبَ:	پنداشت (مضارع: يَحْسِبُ)	كَشَفَ:	آشکار کرد (مضارع: يَكْشِفُ)
خَمْسَةٌ وَ عِشْرُونَ أَلْفًا:	بیست و پنج هزار	لَا تَرْكَبُ:	سوار نمی شویم «ماضی: رَكِبَ»
رَجَاءٌ:	لطفاً «رَجَاءٌ: امید»	مَخْزَنٌ:	انبار «جمع: مَخَازِنُ»
رَجِيمٌ:	رانده شده	مَرَأْفِقٌ صِحِيَّةٌ:	سرویس بهداشتی
شَغَلٌ:	روشن کن «ماضی: شَغَلَّ / مضارع: يُشَغِّلُ»	مُعْطَلٌ:	خراب
عَجَزٌ:	ناتوان شد (مضارع: يَعْجِزُ)	مُكَيِّفٌ:	کولر
عَدُوٌّ:	دشمن «جمع: أَعْدَاءٌ»	نَزَلَ:	پایین آمد (مضارع: يُنْزِلُ)

جِسْرُ الصَّدَاقَةِ

كَانَ حَمِيدٌ وَ سَعِيدٌ أَخَوَيْنِ. هُمَا كَانَا فِي مَزْرَعَةٍ قَمْحٍ. فِي أَحَدِ الْأَيَّامِ، وَقَعَتْ عَدَاوَةٌ بَيْنَهُمَا وَ غَضِبَ الْأَخُ الْأَكْبَرُ «حَمِيدٌ» عَلَى الْأَخِ الْأَصْغَرَ «سَعِيدٍ» وَ قَالَ لَهُ:

«أُخْرِجْ^١ مِنْ مَزْرَعَتِي.»

وَ قَالَتْ زَوْجَةٌ حَمِيدٍ لِزَوْجَةِ سَعِيدٍ:

«أُخْرِجِي^٢ مِنْ بَيْتِنَا.»

فِي صَبَاحِ أَحَدِ الْأَيَّامِ طَرَقَ رَجُلٌ بَابَ بَيْتِ حَمِيدٍ؛ عِنْدَمَا فَتَحَ حَمِيدٌ بَابَ الْبَيْتِ؛

شَاهَدَ نَجَّارًا؛ فَسَأَلَهُ:

«مَاذَا تَطْلُبُ مِنِّي؟»

أَجَابَ النَّجَّارُ: «أَبْحَثُ عَنْ عَمَلٍ؛ هَلْ عِنْدَكَ عَمَلٌ؟»

١- أُخْرِجُ: خارج شو «مذكر»

٢- أُخْرِجِي: خارج شو «مؤنث»

فَقَالَ حَمِيدٌ: «بِالتَّأَكِيدِ؛ عِنْدِي مُشْكِلَةٌ وَ حَلُّهَا بِيَدِكَ.»

قَالَ النَّجَّارُ: «مَا هِيَ مُشْكِلَتُكَ؟»

أَجَابَ حَمِيدٌ: «ذَلِكَ بَيْتٌ جَارِي؛ هُوَ أَخِي وَ عَدُوِّي؛ أَنْظِرْ إِلَى ذَلِكَ النَّهْرِ؛ هُوَ قَسَمَ الْمَرْزَعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ بِذَلِكَ النَّهْرِ؛ إِنَّهُ حَفَرَ النَّهْرَ؛ لِأَنَّهُ غَضَبَانُ عَلَيَّ.

عِنْدِي أَخْشَابٌ كَثِيرَةٌ فِي الْمَخْرَزِنِ؛ رَجَاءً، إِصْنَعْ جِدَارًا خَشْبِيًّا بَيْنَنَا.»

ثُمَّ قَالَ لِلنَّجَّارِ:

«أَنَا أَذْهَبُ إِلَى السُّوقِ وَ أَرْجِعُ مَسَاءً.»

عِنْدَمَا رَجَعَ حَمِيدٌ إِلَى مَرْزَعَتِهِ مَسَاءً، تَعَجَّبَ كَثِيرًا؛ أَلْتَجَّارُ مَا صَنَعَ جِدَارًا؛ بَلْ

صَنَعَ جِسْرًا عَلَى النَّهْرِ؛ فَغَضِبَ حَمِيدٌ وَ قَالَ لِلنَّجَّارِ:

«مَاذَا فَعَلْتَ؟! لِمَ صَنَعْتَ جِسْرًا؟!»

فِي هَذَا الْوَقْتِ وَصَلَ سَعِيدٌ وَ شَاهَدَ جِسْرًا؛ فَحَسِبَ أَنَّ حَمِيدًا أَمَرَ بِصُنْعِ الْجِسْرِ؛

فَعَبَّرَ الْجِسْرَ وَ بَدَأَ بِالْبُكَاءِ وَ قَبَّلَ أَخَاهُ وَ اعْتَذَرَ.

ذَهَبَ حَمِيدٌ إِلَى النَّجَّارِ وَ شَكَرَهُ وَ قَالَ:

«أَنْتَ ضَيْفِي لِثَلَاثَةِ أَيَّامٍ.»

اعْتَذَرَ النَّجَّارُ وَ قَالَ:

«جُسُورٌ كَثِيرَةٌ بَاقِيَةٌ؛

عَلَيَّ الدَّهَابُ لِصُنْعِهَا.»

إِثْنَانِ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمَا: قَاطِعُ الرَّحِمِ وَ جَارُ السَّوِّءِ.

من كلام رسول الله ﷺ

با توجه به متن درس درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را معلوم کنید.

۱. قَالَتْ زَوْجَهُ حَمِيدٌ لِرَزْوَجَةٍ سَعِيدٍ: أَخْرِجِي مِنْ بَيْتِنَا.

۲. صَنَعَ النَّجَّارُ جِدَارًا خَشَبِيًّا بَيْنَ الْأَخْوَيْنِ.

۳. بَقِيَ النَّجَّارُ فِي بَيْتِ حَمِيدٍ لِثَلَاثَةِ أَيَّامٍ.

۴. سَعِيدٌ قَسَمَ الْمَزْرَعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ.

۵. مَا نَدِمَ سَعِيدٌ وَ مَا قَبَّلَ أَخَاهُ.

۶. حَمِيدٌ أَكْبَرُ مِنْ سَعِيدٍ.

فِعْلُ الْأَمْرِ (۱)

فِعْلُ الْأَمْرِ ← (يا وَدُّ، اِفْعَلْ)، (يا بِنْتُ، اِفْعَلِي)

لِمَ أَنْتِ وَحِيدَةٌ؟ اِغْبِي مَعَ زَمِيلَاتِكَ.

لِمَ أَنْتَ وَحِيدٌ؟ اِغْبِ مَعَ زَمَلَائِكَ.

با فعلِ امر آشنا شوید. «فعل امر، درخواست از دیگران برای انجام کاری است.»
به فرق میانِ فعل‌های مضارع و امر توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

فعل امر	فعل مضارع	شخص	
انجام بده.	إِفْعَلْ (مفرد مذکر مخاطب)	تَفَعَّلْ (مفرد مذکر مخاطب)	
	إِفْعَلِي (مفرد مؤنث مخاطب)	تَفَعَّلِينَ (مفرد مؤنث مخاطب)	

فرق فعل مضارع و فعل امر را کشف کنید.

فعل مضارع	فعل امر	فعل مضارع	فعل امر
تَسْمَعُ : می شنوی	إِسْمَعْ : بشنو	تَعْلَمِينَ : می دانی	إِعْلَمِي : بدان
تَجْلِسُ : می نشینی	إِجْلِسْ : بنشین	تَجْلِبِينَ : می آوری	إِجْلِبِي : بیاور
تَكْتُبُ : می نویسی	اُكْتُبْ : بنویس	تَصُدِّقِينَ : راست می گویی	أُصَدِّقِي : راست بگو

ترجمه کنید.

.....	إِزْرَعِي قَمْحاً.	.....	إِبْحَثْ عَنِ الْمِفْتَاحِ.
.....	إِزْجِعِي إِلَى رَبِّكَ	.....	إِرْفَعْ عِلْمَ إِيْرَانِ.
.....	أَشْكُرِي أُمَّكَ.	.....	أَطْلُبْ خَيْرَ الْأُمُورِ.

الْتَمَارِين

١ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بر اساس حقیقت مشخص کنید.

١. الْأَفْلَاحُ يَعْمَلُ فِي الْمَزْرَعَةِ وَالْمَوْظَفُ يَعْمَلُ فِي الْإِدَارَةِ.
٢. مَرَقْدُ الْإِمَامِ الثَّالِثِ فِي مَدِينَةِ مَشْهَدٍ فِي مُحَافَظَةِ خُرَاسَانَ.
٣. الْمَخْزَنُ مَكَانٌ نَجْعَلُ وَ نَحْفَظُ فِيهِ أَشْيَاءَ مُخْتَلِفَةً.
٤. بَعْدَمَا صَدَمَتْ سَيَّارَةٌ عَابِرًا، يَأْتِي شُرْطِيُّ الْمُرُورِ.
٥. الْجِسْرُ مَكَانٌ يَرْقُدُ فِيهِ الْمَرَضِيُّ لِلْعِلَاجِ.

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر، ترجمه کنید.

رَجَاءٌ، الْعَبِي مَعَنَا كُرَّةَ الْمِنْصَدَةِ.

.....

رَجَاءٌ، الْعَبُّ مَعَنَا كُرَّةَ الْقَدَمِ.

.....

١- بَعْدَمَا: بعد از اینکه

۳ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

آیات شریفه زیر را ترجمه؛ سپس فعل‌های امر را معلوم کنید.

۱. ﴿رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾^۱ المؤمنون: ۱۰۹

۲. ﴿... رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ﴾ الأعراف: ۸۹

۳. ﴿وَ اكْتُبْ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ ...﴾ الأعراف: ۱۰۶

۴. ﴿... أَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ آل عمران: ۱۴۷

۵. ﴿قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ﴾ الحجر: ۳۴

۶. ﴿وَ ادْخُلِي جَنَّتِي﴾ الفجر: ۳۰

۴ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

هر کلمه را در جای مناسب از جدول بنویسید.

صعاب - صالحات - راحمون - زوجة - جسرين - تلميذتان

مفرد مؤنث	مثنی مذکر	مثنی مؤنث	جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر

۱- همزه إغفر و ارحم در ﴿فَاغْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا﴾ خوانده نمی‌شود. معمولاً در قرآن روی این همزه نشانه ص می‌گذارند. ← ﴿فَاغْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا﴾ (نشانه ص یعنی قَدر را در ﴿فَاغْفِرْ﴾ به غُ وصل کن).

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

ترجمه كنيد؛ سپس فرق جمله خطاب به مذکر را با جمله خطاب به مؤنث توضیح دهید.

١. يا أخي، اِسْمَعْ كَلَامَ مُدْرِّسِنَا.
٢. يا أُخْتِي، اِسْمَعِي كَلَامَ مُدْرِّسَتِنَا.
٣. يا أَيُّهَا التُّلْمِيذُ، اُشْكُرْ رَبَّكَ.
٤. يا أَيُّهَا التُّلْمِيذَةُ، اُشْكُرِي رَبَّكَ.

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

گزینه مناسب را انتخاب کنید.

١. ..... مَنْ فِي الْأَرْضِ، يَرْحَمُكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ! اِسْجُدْ اِرْحَمْ
٢. الْمُهَنْدِسُونَ صَنَعُوا ..... لِعُبُورِ السَّيَّارَاتِ. مَخْرَزَانًا جِسْرًا
٣. سَعِيدٌ ..... الْمَرْزَعَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ بِذَلِكَ النَّهْرِ. حَسَبَ قَسَمَ
٤. عَجَزَ الْمَرِيضُ؛ فَ ..... فِي الْمُسْتَشْفَى. حَقَرَ رَقَدَ
٥. ظَلَمْتَ صَدِيقَكَ؛ فَهُوَ ..... عَلَيْكَ. غَضَبَانُ أَحَبُّ
٦. جَارُنَا يَعْمَلُ فِي ..... الْكِرَاسِيِّ. مَصْنَعِ مَلْعَبِ

کلمه‌های مترادف و متضاد را کنار هم بنویسید.

حَیَاة - جَمَال - تَلْمِیذ - عِنْدَمَا - حَزین - فُبْح - مَحْزُون - لَمَّا - شَقَاوَة - طَالِب -
سَعَادَة - مَمَات

..... ≠ ..... - ..... ≠ ..... - ..... ≠ .....
..... = ... - ..... = ... - ..... = ...

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید؛ سپس فعل‌های ماضی، مضارع و امر را تشخیص دهید.

۱. اِعْلَمَ أَنَّ النَّصْرَ مَعَ الصَّبْرِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۲. لَا يَشْكُرُ اللَّهُ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۳. اَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ اِكْتِسَابِ الْاِخْوَانِ. الْاِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۴. إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ؛ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ. الْاِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۵. اَلْعِلْمُ وَ الْمَالُ يَسْتُرَانِ كُلَّ عَيْبٍ وَ الْجَهْلُ وَ الْفَقْرُ يَكْشِفَانِ كُلَّ عَيْبٍ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۱- النَّصْر: پیروزی.

۲- حرف «ل» در «اجعل» در جمله «... اجعل العفو...» برای راحتی تلفظ، علامت کسره گرفته است؛ زیرا تلفظ دو حرف ساکن در کنار هم در زبان عربی دشوار است (اجعل العفو).

یک متن کوتاه عربی (قرآن، حدیث، داستان و لطیفه ...) پیدا کنید که فعل امر داشته باشد.

.....

.....

.....

.....

الأربعینات

عند السائق

- الأجره مقطوعه. كم نقرأ أنتم؟ - أجره كل نقر خمسه و عشرون ألف دينار. ... - على عيني.	- كم أجره نقر واحد؟ - ثلاثه. - الجؤ حار. رجاء، عليك بالحركه يا سائق.

- اَلْمُكَيَّفُ مُعَطَّلٌ.

- اَفْتَحْ نَوَافِذَ اَلْحَافِلَةِ.

- لَا بِأَس.

...

- عَلَيَّ عَيْنِي.

- فِي أَحَدِ اَلْمَوَاكِبِ بَعْدَ نِصْفِ سَاعَةٍ.

- نَعَمْ، بِاَلتَّأَكِيدِ.

...

- رَجَاءٌ، شَغَلِ اَلْمُكَيَّفَ.

- عَفْوًا؛ فَلَا تَرْكَبُ هَذِهِ اَلْحَافِلَةَ.

- لَا، نَحْنُ نَنْزِلُ. مَعَذِرَةٌ.

- رَجَاءٌ، عَلَيكَ بِاَلْوُقُوفِ فِي مَكَانٍ لِإِدَاءِ الصَّلَاةِ^١

وَ لِلاِسْتِرَاحَةِ.

- يَا سَائِقِي، أَيْنَ اَلْوُقُوفُ^٢ وَ مَتَى؟

- هَلْ تَوْجَدُ مَرَاغِقَ صِحِيَّةً؟

١- أداءُ الصَّلَاةِ: بهجا آوردنِ نماز

٢- اَلْوُقُوفُ: ایستادن، توقف

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

سَفِينَةُ الطُّلَّابِ

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

المُعْجَم: (٢٦ كلمة جديد)

زاحمتك: شما را به زحمت انداختم	أبحاث: پژوهش‌ها «مفرد: بحث»
شباب: جوانان «مفرد: شاب»، دوره جوانی	إحترق: آتش گرفت (مضارع: يحترق)
صرخ: فریاد زد (مضارع: يصرخ)	أداء: به جا آوردن، انجام دادن
الصين: چین	إذ: آن گاه
عصف: وزید (مضارع: يعصف)	أصاب: برخورد کرد (مضارع: يصاب)
فرج: گشایش، رهایی از سختی	أفرقة: تیم‌ها، گروه‌ها «مفرد: فريق»
فقد: از دست داد (مضارع: يفقد)	إنكسر: شکسته شد (مضارع: ينكسر)
محاولة: تلاش کردن	بعثة: ناگهان
مضى: گذشت (مضارع: يمضي)	تقترب منا: به ما نزدیک می‌شود (ماضی: اقترب)
مطر: باران «جمع: أمطار»	جامعة: دانشگاه
مواصلة: ادامه دادن	حرب: جنگ «حربیة: جنگی»
مياه: آب‌ها «مفرد: ماء»	دخان: دود
نباتات: گیاهان «مفرد: نبات»	رياح: بادهای «مفرد: ریح»

الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ

وَقَعَتْ هَذِهِ الْحِكَايَةُ قَبْلَ سَنَوَاتٍ بَعِيدَةٍ فِي أَحَدِ الْبِلَادِ.
 ذَهَبَ اثْنَا عَشَرَ طَالِباً مِنْ طُلَّابِ الْجَامِعَةِ مَعَ أَسَاتِذِهِمْ إِلَى سَفَرَةٍ عِلْمِيَّةٍ لِتَهْيِئَةِ
 أبحاثٍ عَنِ الْأَسْمَاكِ. كَانَتْ مِيَاهُ الْبَحْرِ هَادِئَةً؛ فَجَاءَتْ ظَهَرَ سَحَابٍ فِي السَّمَاءِ؛ ثُمَّ
 عَصَفَتْ رِياحٌ شَدِيدَةٌ وَ صَارَ الْبَحْرُ مَوَاجًا. فَأَصَابَتْ سَفِينَتَهُمْ صَخْرَةً؛ فَخَافُوا؛
 أَلْسَفِينَةُ انْكَسَرَتْ قَلِيلًا وَلَكِنَّهَا مَا غَرِقَتْ؛ عِنْدَمَا وَصَلُوا إِلَى جَزِيرَةٍ مَجْهُولَةٍ، فَرِحُوا
 كَثِيرًا وَ شَكَرُوا رَبَّهُمْ وَ نَزَلُوا فِيهَا؛ مَضَى يَوْمَانِ؛ فَمَا وَجَدُوا أَحَدًا فِي الْجَزِيرَةِ وَ
 مَا جَاءَ أَحَدٌ لِنَجَاتِهِمْ؛ قَالَ لَهُمُ الْأُسْتَاذُ:

« يَا شَبَابُ، عَلَيْكُمْ بِالْمُحَاوَلَةِ. اسْمَعُوا^١ كَلَامِي وَ اعْمَلُوا^٢ بِهِ، كَأَنَّهُ مَا حَدَّثَ شَيْءٌ.
 عَلَيْكُمْ بِمُواصَلَةِ أبحاثِكُمْ.»

ثُمَّ قَسَمَهُمْ إِلَى أَرْبَعَةِ أَفْرَقَةٍ وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الْأَوَّلِ:

« يَا طُلَّابُ، اِئْتِثُوا عَنِ صَيْدٍ وَ اجْمَعُوا الْحَطَبَ.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الثَّانِي:

« يَا طَالِبَانِ، اجْلِبَا^٣ بَعْضَ الْأَشْيَاءِ الضَّرُورِيَّةِ مِنَ السَّفِينَةِ.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الثَّلَاثِ:

« يَا طَالِبَاتُ، أُطْبِخْنَ^٤ طَعَامًا.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الرَّابِعِ: «يَا طَالِبَتَانِ، ائْتِثَا عَنِ مَوَادِّ غِذَائِيَّةٍ.»

٢- اِغْمَلُوا: كَار كَنِيد

١- اسْمَعُوا: كُوش كَنِيد، بَشْنُوِيد

٥- اِئْتِثَا عَنِ: بَغْرَدِيد دَنْبَال ...

٣- اجْلِبَا: بِيَاوَرِيد ٤- أُطْبِخْنَ: بِيَزِيد

ثُمَّ قَالَ لِلْجَمِيعِ: ﴿إِصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾ «مَضَى أُسْبُوعٌ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ نَزَلَ مَطَرٌ شَدِيدٌ وَ أَصَابَتْ صَاعِقَةٌ سَفِينَتَهُمْ فَاحْتَرَقَتْ.

قَالَ الطُّلَّابُ: «لَا رَجَاءَ لِنَجَاتِنَا.»

فَقَرَأَ الْأُسْتَاذُ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا﴾.

حَزِنَ الطُّلَّابُ وَ قَالَوا: «فَقَدْنَا سَفِينَتَنَا.»

وَ بَعْدَ آدَاءِ الصَّلَاةِ وَ الدُّعَاءِ صَرَخَ أَحَدُهُمْ بَعْتَةً:

«أُنظُرُوا يَا زُمَلَائِي. أُنظُرْنَ يَا زَمِيلَاتِي. تِلْكَ سَفِينَةٌ حَرْبِيَّةٌ تَقْتَرِبُ مِنَّا.»

السَّفِينَةُ الْحَرْبِيَّةُ اقْتَرَبَتْ مِنْهُمْ وَ نَزَلَ مِنْهَا جُنُودٌ.

فَرِحَ الطُّلَّابُ وَ سَأَلُوا الْجُنُودَ:

«كَيْفَ وَجَدْتُمْ مَكَانَنَا؟»

أَجَابَ الْجُنُودُ:

«رَأَيْنَا دُخَانًا مِنْ بَعِيدٍ. فَأَتَيْنَا وَ شَاهَدْنَاكُمْ.»

با توجه به متن درس گزینۀ درست و نادرست را معلوم کنید.

١. ذَهَبَ الطُّلَّابُ إِلَى هَذِهِ السَّفَرَةِ لِتَهْيِئَةِ أَبْحَاثٍ عَنِ النَّبَاتِ.

٢. مَا وَجَدَ الطُّلَّابُ إِنْسَانًا غَيْرَهُمْ فِي الْجَزِيرَةِ.

٣. عَشْرَةُ طُلَّابٍ كَانُوا فِي السَّفَرَةِ الْعِلْمِيَّةِ.

٤. كَانَتْ مِيَاهُ الْبَحْرِ هَادِئَةً فِي الْبِدَايَةِ.

٥. وَقَعَتْ هَذِهِ الْحِكَايَةُ قَبْلَ سَنَةٍ.

فِعْلُ الْأَمْرِ ← (يا أولادُ، اِفْعَلُوا)، (يا بناتُ، اِفْعَلْنَ)
(يا وِدادانِ، اِفْعَلَا)، (يا بنتانِ، اِفْعَلَا)

رَجَاءً، اِنزِلْنَ مِنَ الْحافِلَةِ.

رَجَاءً، اِنزِلُوا مِنَ الْحافِلَةِ.

اِبْحَثَا عَنِ الْجَوَابِ فِي الْكِتَابِ.

اِبْحَثَا عَنِ الْجَوَابِ فِي الْكِتَابِ.

در این درس با فعل امر آشنا می‌شوید.
به فرق میان فعل مضارع و امر توجه کنید و ترجمه آنها را بیاموزید.

فعل امر		فعل مضارع		شخص
انجام دهید.	إفعلوا	انجام می‌دهید.	تَفْعَلُونَ (جمع مذکر مخاطب)	
	إفعلنَ		تَفْعَلْنَ (جمع مؤنث مخاطب)	
	إفعلَا		تَفْعَلَانِ (مثنی مذکر مخاطب) (مثنی مؤنث مخاطب)	

فرق «فعل مضارع» و «فعل امر» را بیابید.

فعل مضارع	فعل امر	فعل مضارع	فعل امر
تَرَحَّمُونَ: رحم می‌کنید	إِرْحَمُوا: رحم کنید	تَضَعَدْنَ: بالامی آید	إِصْعَدْنَ: بالا بیاید
تَنْزِلَانِ: پایین می‌آید	انْزِلَا: پایین بیاید	تَقْبَلَانِ: می‌پذیرد	اقْبَلَا: بپذیرد
تَشْكُرُونَ: تشکر می‌کنید	اشْكُرُوا: تشکر کنید	تَرْسُمَنَّ: نقاشی می‌کنید	ارْسُمَنَّ: نقاشی کنید

ترجمه کنید.

.....	أرْسُمِي صَوْرَةَ الشَّهِيدِ.	.....	اقْبَلِ الْكَلَامَ الْحَقِّ.
.....	أَسْجُدْ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.	.....	اغْسِلَا أَيْدِيَكُمْ قَبْلَ الْغَدَاءِ.
.....	أَهْرُبْنَ مِنْ جَلِيسَاتِ السَّوْءِ.	.....	ادْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ.

التَّمارِين

١ التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ:

توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید از درس است؟

١. بِلَادٌ كَبِيرَةٌ جِدًّا فِي شَرْقِ آسِيَا.

٢. إِدَامَةُ الْعَمَلِ وَالْإِسْتِمْرَارُ عَلَيْهِ.

٣. شَيْءٌ صَرُورِيٌّ لِلْحَيَاةِ، نَشْرَبُهُ وَلَا لَوْنَ لَهُ.

٤. يُدْرَسُ فِيهَا الْأُسْتَاذُ وَ يَتَخَرَّجُ مِنْهَا الطُّلَابُ.

٥. الَّذِينَ وَصَلُوا إِلَى سِنِّ الْبُلُوغِ وَ لَيْسُوا أَطْفَالًا.

٦. مَجْمُوعَةٌ مِنَ الرِّيَاضِيِّينَ أَوْ جَمَاعَةٌ مِنَ الرُّمَلَاءِ فِي الْعَمَلِ.

٢ التَّمَرِينُ الثَّانِي:

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

يَا صَدِيقَاتِي، رَجَاءٌ، أُخْرِجَنَّ مِنَ الْمَكْتَبَةِ.

يَا أَصْدِقَائِي، رَجَاءٌ، أُخْرِجُوا مِنَ الصَّفِّ.

يا صديقَتانِ، اُكْتُبا جَوَابَ السُّؤَالَيْنِ.

يا صديقانِ، اِحْمِلا هَذِهِ الْمِنْصَدَةَ.

٣ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

آيات شریفه زیر را ترجمه سپس فعل های امر را معلوم کنید.

١. ﴿رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي﴾ الْقَصَص: ١٦

٢. قَالَ اللَّهُ لِمُوسَىٰ وَ هَارُونَ: ﴿اِذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ﴾ طه: ٤٣

٣. ﴿رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ الْمُؤْمِنُونَ: ١١٨

٤. ﴿... اِعْمَلُوا صَالِحاً إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ الْمُؤْمِنُونَ: ٥١

٥. ﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ﴾ الْبَقَرَة: ٣٤

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

جمله‌های عربی را به فارسی ترجمه کنید و بنویسید چرا ترجمه فارسی یکی است؟

جمله عربی	ترجمه فارسی	چرا ترجمه یکی است؟
يا طَلَّابُ، اُنظُرُوا إِلَى نُزُولِ الْمَطَرِ. يا طَالِبَاتُ، اُنظُرْنَ إِلَى نُزُولِ الْمَطَرِ.	.....	.....
يا طَالِبِانِ، اِبْسَا مَلَابِسَ مُنَاسِبَةً. يا طَالِبَتَانِ، اِبْسَا مَلَابِسَ مُنَاسِبَةً.	.....	.....

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنید. «دو کلمه اضافه است.»

١. قاطِعُ الرَّجِمِ	●	مَكَانٌ لِلتَّعْلِيمِ الْعَالِي بَعْدَ الْمَدْرَسَةِ.	●
٢. الْمُواصَلَةُ	●	هُوَ الَّذِي لَا يَذْهَبُ لَزِيَارَةِ أَقْرَبَائِهِ.	●
٣. الْجَامِعَةُ	●	الْشَّيْءُ الَّذِي يَصْعَدُ مِنَ النَّارِ.	●
٤. الْحَطَبُ	●	أَخْشَابٌ مُنَاسِبَةٌ لِلاَحْتِرَاقِ.	●
٥. الدُّخَانُ	●	حَلُّ الصَّعَابِ وَ الْمَشْكِلاتِ.	●
٦. الذَّهَابُ	●		
٧. الْفَرَجُ	●		

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید.

۱. لَا عَمَلَ كَالْتَّحْقِيقِ.

۲. أَلْعِلْمُ أَضْلُ كُلِّ خَيْرٍ وَالْجَهْلُ أَضْلُ كُلِّ شَرٍّ.

۳. أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ؛ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.

۴. خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْعِلْمِ وَشَرُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْجَهْلِ^۱.

۵. لَيْسَ الْعَاقِلُ مَنْ يَعْرِفُ الْخَيْرَ مِنَ الشَّرِّ وَلَكِنَّ الْعَاقِلَ مَنْ يَعْرِفُ خَيْرَ الشَّرِّينِ^۲.

جِدَارُ الصَّيْنِ

۱- الْحَدِيثُ الثَّلَاثُ وَالرَّابِعُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَبَاقِي الْأَحَادِيثِ مِنَ الْإِمَامِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ .

۲- خَيْرُ الشَّرِّينِ: بَهْتَرِينَ از مِیَانِ دُو شَرِّ

با استفاده از نرم‌افزار قرآن یا کتاب «الْمُعْجَمُ الْمُفَهَّرُ لِأَلْفَاظِ الْقُرْآنِ» سه آیه را که حروف اصلی فعل‌های آنها «س م ع»، «خ ر ج» و «ذ ه ب» است بیابید.

الأربعينيات

مَسْجِدُ الْكُوفَةِ وَ مَسْجِدُ السَّهْلَةِ

- مَنْ هُوَ مَسْئُولُ الْمَوَكِبِ؟
- سَاعَدَكَ اللَّهُ!
- نَعَمْ، نَحْنُ مِنْ إِيْرَانِ.
- حَضَرْنَا لِلْمَرَّةِ الْأُولَى.
- كَيْفَ يُمَكِّنُ الدَّهَابُ إِلَى مَسْجِدِ الْكُوفَةِ؟
- كَمْ الْمَسَافَةُ بَيْنَ مَسْجِدِ الْكُوفَةِ وَ مَسْجِدِ السَّهْلَةِ؟
- أ تَوْجَدُ سَيَّارَاتٌ فِي الطَّرِيقِ حَتَّى تَرْكَبَ؟
- شُكْرًا، زَا حَمَّتْكَ.
- أَبُو قَاسِمٍ.
- حَيَّاكَ اللَّهُ! أ أَنْتُمْ مِنْ إِيْرَانِ؟
- كَمْ مَرَّةً حَضَرْتُمْ فِي مَسِيرَةِ الْأَرْبَعِينَ؟
- إِرْكَبُوا تِلْكَ السَّيَّارَاتِ.
- قَرِيبٌ مِنْ كِيلُومَتْرَيْنِ.
- نَعَمْ؛ مَوْجُودَةٌ.
- لَا، لَيْسَتْ زَحْمَةٌ. بَلْ رَحْمَةٌ.

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

حَيَوَانَاتُ الْغَابَةِ

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

الْمُعْجَم: (٢٠ كلمة جديد)

شیر	أَسَد:	گمان کرد (مضارع: يَظُنُّ)	ظَنَّ:
روباه	ثَعْلَب:	کوبید = طَرَقَ (مضارع: يَقْرَعُ)	قَرَعَ:
کم شنوا «ثَقِيل: سنگین + سَمِع: شنوایی»	ثَقِيلُ السَّمْع:	بزرگسالی	كَبِر:
کوشید (مضارع: يَجِدُّ)	جَدَّ:	سگ	كَلَب:
زخمی کرد (مضارع: يُجْرِحُ)	جَرَحَ:	پافشاری کرد (مضارع: يَلِجُ)	لَجَّ:
تلاش کرد (مضارع: يُحَاوِلُ)	حَاوَلَ:	مُرد (مضارع: يَمُوتُ)	مَاتَ:
باغ وحش	حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ:	سرنوشت	مَصِير:
جلودار	رَائِد:	موفقیت	نَجَاح:
ساکت شد (مضارع: يَسْكُتُ)	سَكَتَ:	کم شد (مضارع: يَنْقُصُ)	نَقَصَ:
تشویق کرد به (مضارع: يُشَجِّعُ)	شَجَّعَ عَلَيَّ:	داخل شد = دَخَلَ	وَلَجَّ:

الرَّجَاءُ

كَانَتْ مَجْمُوعَةٌ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ فِي غَابَةِ: **أَسَدٌ** وَ **تُعَلْبٌ** وَ **ذئبٌ** وَ **غَزَالَةٌ** وَ **كَلْبٌ** وَ ...

فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ جَاءَ سِتَّةُ صَيَّادِينَ وَ حَفَرُوا حُفْرَةً عَمِيقَةً؛ ثُمَّ سَتَرُوهَا لِيَصِيدِ الْحَيَوَانَاتِ وَ يَبِيعَهَا لِحَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ. وَقَعَ الثُّعَلْبُ وَ الْغَزَالَةُ فِي الْحُفْرَةِ بَغْتَةً؛ فَطَلَبَا مُسَاعَدَةً؛ لَكِنَّ الْحَيَوَانَاتِ هَرَبْنَ؛ لِأَنَّهُنَّ سَمِعْنَ مِنْ بَعِيدٍ أَصْوَاتَ الصَّيَّادِينَ. **حَاوَلَ** الثُّعَلْبُ وَ الْغَزَالَةُ لِلنَّجَاةِ.

بَعْدَ دَقَائِقٍ رَجَعَتْ حَمَامَةٌ وَ قَالَتْ لِلثُّعَلْبِ:

«لَا فَايِدَةَ لِلْمُحَاوَلَةِ. لَا تَصْعَدُ^١. أَنْتَ لَا تَقْدِرُ. لَقَدْ جَرَّحْتَ بَدَنَكَ.»

وَ رَجَعَ الْكَلْبُ وَ قَالَ لِلْغَزَالَةِ:

«لَا رَجَاءَ لِنَجَاتِكَ. لَا تَصْعَدِي^٢. أَنْتِ لَا تَقْدِرِينَ. لَقَدْ جَرَّحْتَ بَدَنَكَ.»

حَاوَلَ الثُّعَلْبُ وَ الْغَزَالَةُ الْخُرُوجَ مَرَّةً أُخْرَى وَلَكِنْ بَدُونَ فَايِدَةٍ.

١- و ٢- لَا تَصْعَدُ، لَا تَصْعَدِي: بِاللَّامِ نُونًا، بِاللَّامِ نُونًا

بَيَّسَتِ الْغَزَالَةَ وَبَقِيَتْ فِي مَكَانِهَا وَلَكِنَّ الثَّعْلَبَ حَاوَلَ كَثِيرًا.
 قَالَتْ لَهُ الْحَمَامَةُ: «أَنْتِ لَا تَقْدِرِينَ، لِمَ تُحَاوِلِينَ؟! اِقْبَلِي مَصِيرِي.»
 لَكِنَّ الثَّعْلَبَ خَرَجَ مِنَ الْحُفْرَةِ. فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ وَصَلَ هُدُودَهُ وَقَالَ: «أَنَا أَعْرِفُ
 هَذَا الثَّعْلَبَ؛ هُوَ ثَقِيلُ السَّمْعِ؛ هُوَ ظَنَّ أَنَّ الْحَمَامَةَ تُشَجِّعُهُ عَلَى الْخُرُوجِ.»
 قَالَتِ الْحَيَوَانَاتُ: «نَحْنُ ظَلَمْنَا الْغَزَالَةَ. عَلَيْنَا بِمُسَاعَدَتِهَا.»
 قَالَتِ الْحَمَامَةُ لِلْغَزَالَةِ: «أُخْرِجِي. أَنْتِ تَقْدِرِينَ عَلَى الْخُرُوجِ بِسَهُولَةٍ. لَا تَيْأَسِي.»
 حَاوَلَتِ الْغَزَالَةُ الْخُرُوجَ مَرَّةً أُخْرَى^١ فَخَرَجَتْ وَفَرَحَتِ الْحَيَوَانَاتُ.

مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَّ، وَجَدَّ،
 وَمَنْ قَرَعَ بَابًا وَلَجَّ وَلَجَّ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

١- مَرَّةً أُخْرَى: بَارٍ دَيْكِرٍ (آخِرٌ، أُخْرَى: دَيْكِرٍ)

با توجه به متن درس گزینۀ درست و نادرست را معلوم کنید.

١. حَاوَلَتِ الْعَزَالَةُ الْخُرُوجَ مِنَ الْحُفْرَةِ، فَخَرَجَتْ فِي النُّهْيَةِ.
٢. سَجَعَتِ الْحَيَوَانَاتُ التُّعَلَبَ عَلَى الْخُرُوجِ مِنَ الْحُفْرَةِ.
٣. مَا سَتَرَ الصَّيَادُونَ الْحُفْرَةَ فِي الْغَابَةِ.
٤. كَانَتِ الْحُفْرَةُ قَلِيلَةً الْعُمُقِ.
٥. أَرْبَعَةُ صَيَّادِينَ كَانُوا فِي الْغَابَةِ.

فِعْلُ النَّهْيِ (١)

فِعْلُ النَّهْيِ ← (يَا وَكِدُ، لَا تَفْعَلْ)، (يَا بِنْتُ، لَا تَفْعَلِي)

لَا تَكْتُبِي شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

لَا تَكْتُبْ شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

در این درس با فعل نهی آشنا می‌شوید.
به فرق میان فعل‌های مضارع و نهی توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

فعل نهی		فعل مضارع		شخص
انجام نده.	لا تَفْعَلْ	انجام ندهی.	تَفْعَلُ (مفرد مذکر مخاطب)	
	لا تَفْعَلِي		تَفْعَلِينَ (مفرد مؤنث مخاطب)	

فرق فعل مضارع منفی و فعل نهی را بیابید.

فعل مضارع منفی	فعل نهی	فعل مضارع منفی	فعل نهی
لا تَحْزَنُ: غمگین نمی‌شوی	لا تَحْزَنْ: غمگین نشو	لا تَكْذِبِينَ: دروغ نمی‌گویید	لا تَكْذِبي: دروغ نگو

ترجمه کنید.

.....	لا تَيْأَسْ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ.
.....	لا تَشْرَبِي شايًا حارًا.

التَّمارين

١ التَّمْرينُ الْأَوَّلُ:

توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید درس است؟

١. مَكَانٌ يَذْهَبُ إِلَيْهِ النَّاسُ وَيُشَاهِدُونَ فِيهِ حَيَوَانَاتٍ مُخْتَلِفَةً.

٢. الَّذِي يَمْشِي أَمَامَ قَوْمِهِ لِهِدَايَتِهِمْ.

٣. حَيَوَانٌ يَحْرُسُ أَمْوَالَ النَّاسِ.

٤. عَاقِبَةُ الْإِنْسَانِ فِي حَيَاتِهِ.

٥. الَّذِي لَا يَسْمَعُ جَيِّدًا.

٢ التَّمْرينُ الثَّانِي:

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

يا حَبِيبَتِي،

لَا تَجْعَلِي حَقِيبَتَكَ هُنَا.

يا حَبِيبِي،

لَا تَجْعَلْ حَقِيبَتَكَ هُنَا.

آیات و احادیث زیر را ترجمه، سپس فعل‌های امر، نهی، ماضی و مضارع را معلوم کنید.

۱. اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا، وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۲. هَلْ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿الأعراف: ٤٧﴾

۳. لَا تَعْمَلْ شَيْئًا مِنَ الْخَيْرِ، رِبَاءً وَلَا تَتَّشِرْكَهُ، حَيَاءً. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

۴. إِنَّ الرَّاغِبَ لَا يَكْذِبُ أَهْلَهُ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۵. هَلْ لَا تَحْزَنُ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ﴿التَّوْبَةِ: ٤٠﴾

۶. إِذَا غَضِبْتَ فَاسْكُتْ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

۱- أَبَدًا > در جمله مثبت: تا ابد، همیشه
< در جمله منفی: هرگز
 كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا: گویی تا ابد زندگی می‌کنی.
 لَا تَيَاسُّ أَبَدًا: هرگز ناامید نشو.

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

ترجمه کنید.

١. اِزْرَعْ صِدَاقَةً وَ لَا تَزْرَعْ عَدَاوَةً.

٢. اُسْكُتِي يَا طِفْلَةً وَ لَا تَصْرُخِي.

٣. اُصْدُقِي فِي حَيَاتِكَ وَ لَا تَكْذِبِي أَبَدًا.

٤. اِئْبَسْ قَمِيصًا أَبْيَضَ فِي اللَّيْلِ لِعُبُورِ الشَّارِعِ وَ لَا تَلْبَسْ أَسْوَدَ.

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

کدام گزینه از نظر معنا با سایر گزینه‌ها «ناهماهنگ» است؟

● حَدَاد	● مِصْبَاح	● حَلَوَانِي	● شَرْطِي
● حَطَب	● نَار	● دُخَان	● نَجَاح
● شُهُور	● غَابَة	● أَيَّام	● لِيَالِي
● رِيح	● مَطَر	● سَحَاب	● أَخَذ
● رُمَان	● عِنَب	● ثُقَاح	● جَدَّ
● كِبَر	● تَحْت	● فَوْق	● أَمَام
● أَرْزَق	● أَحْمَر	● إِفْتَح	● أَخْضَر
● سَدَّ	● أَنْتَ	● سَجَدَ	● عَبَدَ

زير هر تصوير نام آن را به عربی بنويسيد. «دو كلمه اضافه است.»

الْحَمَامَةُ - الْكَلْبُ - الذَّنْبُ - الزَّرَافَةُ - الْعُصْفُورُ - الْغَزَالَةُ - السَّمَكَةُ - الْفَيْلُ - الْفَرَسُ -
الْأَسَدُ - الثَّعْلَبُ

..... حَيَوَانٌ مَكَارٌ.

..... حَيَوَانٌ طَوِيلٌ.

..... فِي النَّهْرِ.

..... سُلْطَانُ الْغَابَةِ.

..... حَيَوَانٌ كَبِيرٌ.

..... هَذِهِ جَمِيلَةٌ.

..... حَيَوَانٌ نَجِيبٌ.

..... حَيَوَانٌ حَرِيصٌ.

..... طَائِرٌ صَغِيرٌ.

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید.

قال أمير المؤمنين عليّ عليه السلام في العلم:

١. قَوْلٌ لَا أَعْلَمُ نِصْفُ الْعِلْمِ.

٢. مَنْ سَأَلَ فِي صَغَرِهِ، أَجَابَ فِي كِبَرِهِ.

٣. كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ عَلَى الْإِنْفَاقِ، إِلَّا الْعِلْمُ.

٤. جَمَالُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ وَتَمَرَّتُهُ الْعَمَلُ بِهِ.

٥. أَيُّهَا النَّاسُ، إِعْلَمُوا أَنَّ كَمَالَ الدِّينِ طَلَبُ الْعِلْمِ وَالْعَمَلُ بِهِ.

دو نمونه کتاب معروف در ادبیات ایران یا جهان از زبان حیوانات مثال بزنید.

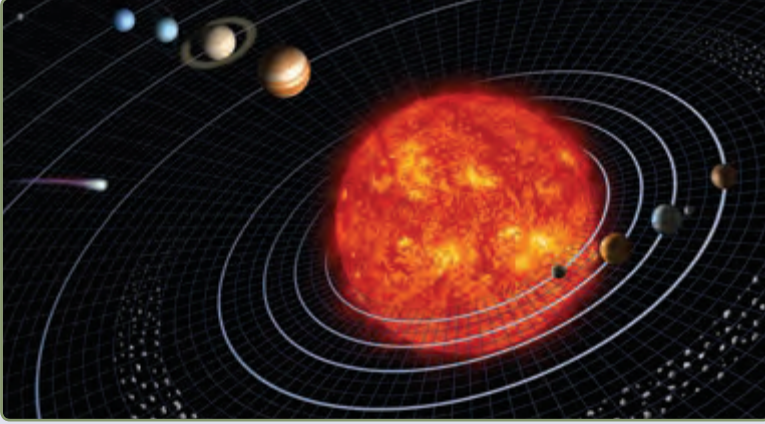

---

١. مَا الْآيَةُ الَّتِي إِذَا قَرَأْتَهَا مِنْ الْآخِرِ إِلَى الْأَوَّلِ لَا يَتَغَيَّرُ؟
- ﴿... كُلُّ فِي فَلَكٍ﴾ يس: ٤٠

٢. أَيُّ لَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ؟
- لَيْلَةُ الْقَدْرِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ.

٣. ما معنى كَلِمَةِ «الْقُرْآنِ»؟
- الْقُرْآنُ بِمَعْنَى «الْقِرَاءَةِ».

٤. مَا اسْمُ أَكْبَرِ حَيَوَانٍ جَاءَ ذِكْرُهُ فِي الْقُرْآنِ؟
- الْفِيلُ.

٥. اذْكُرْ سُورَةً بِاسْمِ أَحَدِ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ؟
- الْجُمُعَةُ.

الدَّرْسُ السَّادِسُ

مَدْرَسَةُ الْقَرْيَةِ

الدَّرْسُ السَّادِسُ

الْمُعْجَم: (٢١ كلمة جديد)

شیشهٔ عطر	زُجَاغَةُ عِطْرٍ:	دریافت کرد (مضارع: يَسْتَلِمُ)	إِسْتَلَمَ:
روزه	صَوْمٌ:	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ	بَسْمَلَةٌ:
عطر زد (مضارع: يُعْطِرُ)	عَطَّرَ:	یاد گرفت (مضارع: يَتَعَلَّمُ)	تَعَلَّمَ:
تغییر داد (مضارع: يُغَيِّرُ)	غَيَّرَ:	جشن عروسی	حَفْلَةُ زَوَاجٍ:
سرزنش کرد (مضارع: يَلُومُ)	لَامَ:	«حَفْلَةُ مِیْلَادٍ: جشن تولد»	
نمونه	مِثَالِي:	دور کرد، دفع کرد، پرداخت	دَفَعَ:
شلوغ	مُزْدَحِمٌ:	(مضارع: يَدْفَعُ / مصدر: دَفَعَ)	
پرونده	مِلْفٌ:	مردود	رَاسِبٌ:
خواهید (مضارع: يَنَامُ / مترادف: رَقَدَ)	نَامَ:	بستری	رَاقِدٌ:
فَعَالٌ، بانشاط	نَشِیْطٌ:	بو	رَائِحَةٌ:
و عبارت است از	وَهْيٌ:	مردود شد (مضارع: يَرْسُبُ)	رَسَبَ:
		رحمت	رَوْحٌ:

تَغْيِيرُ الْحَيَاةِ

ابْتَدَأَ الْعَامَ الدَّرَاسِيَّ الْجَدِيدَ وَ ذَهَبَ تَلَامِيذُ الْقَرْيَةِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ. كَانَتِ الْقَرْيَةُ صَغِيرَةً وَ جَمِيلَةً. دَخَلَتِ الْمُدْرَسَةُ فِي الصَّفِّ الرَّابِعِ. كَانَ الصَّفُّ مُزْدَحِمًا. قَالَتِ الْمُدْرَسَةُ لِلْبَنِينَ: «اجْلِسُوا عَلَى الْيَمِينِ.» وَ قَالَتِ لِلْبَنَاتِ: «اجْلِسْنَ عَلَى الْيَسَارِ.» هِيَ شَاهَدَتْ تَلْمِيذَةً رَاسِبَةً بِاسْمِ «سَارَةَ». رَسَبَتْ «سَارَةُ» عِنْدَهَا فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ؛ فَحَزِنَتْ وَ ذَهَبَتْ لِمُشَاهَدَةِ مِلْفِهَا لِإِطْلَاعِ عَلَى مَاضِيهَا. فِي مِلْفِ السَّنَةِ الْأُولَى: هِيَ تَلْمِيذَةٌ جَيِّدَةٌ جِدًّا. تَكْتُبُ وَاجِبَاتِهَا جَيِّدًا. هِيَ نَشِيطَةٌ وَ ذَكِيَّةٌ.

وَ فِي مِلْفِ السَّنَةِ الثَّانِيَةِ: هِيَ تَلْمِيذَةٌ جَيِّدَةٌ جِدًّا. لَكِنَّهَا حَزِينَةٌ. أُمُّهَا رَاقِدَةٌ فِي الْمُسْتَشْفَى. وَ فِي مِلْفِ السَّنَةِ الثَّلَاثَةِ: هِيَ فَقَدَتْ وَالِدَتَهَا فِي هَذِهِ السَّنَةِ. هِيَ حَزِينَةٌ جِدًّا. وَ فِي مِلْفِ السَّنَةِ الرَّابِعَةِ: هِيَ تَرَكَّتِ الدَّرَاسَةَ وَ لَا تُحِبُّ الْمَدْرَسَةَ وَ تَنَامُ فِي الصَّفِّ. الْمُدْرَسَةُ لَامَتْ نَفْسَهَا وَ غَيَّرَتْ طَرِيقَةَ تَدْرِيسِهَا.

بَعْدَ مُدَّةٍ فِي حَفْلَةِ مِيلَادِ الْمُدْرَسَةِ، جَلَبَ التَّلَامِيذُ هَدَايَا لَهَا وَ جَلَبَتْ سَارَةُ لِمُدْرَسَتِهَا هَدِيَّةً فِي وَرَقَةٍ صَحِيفَةٍ. كَانَتِ الْهَدِيَّةُ زُجَاجَةً عِطْرٍ أُمُّهَا، فِيهَا قَلِيلٌ مِنَ الْعِطْرِ، فَضَحِكَ التَّلَامِيذُ؛ فَقَالَتِ الْمُدْرَسَةُ لِلْبَنِينَ: «لَا تَضْحَكُوا»^٢

وَ قَالَتِ لِلْبَنَاتِ: «لَا تَضْحَكُنَّ»^٣.

الْمُدْرَسَةُ عَطَّرَتْ نَفْسَهَا بِذَلِكَ الْعِطْرِ.

١- رَسَبَتْ سَارَةُ عِنْدَهَا فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ: سَارَةُ دَرَسَتْ فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ نَزْدًا أَوْ مَرْدُودًا شَدِيدًا. (تَوْضِيحٌ إِنَّكَ سَارَةُ، دَانِشْ أَمُوزْ هَمِينَ مَعْلَمٌ دَرِ سَالِ گَزِشْتِه اش بُوْدِه اسْت.)

٢- وَ ٣- لَا تَضْحَكُوا، لَا تَضْحَكُنَّ: نَحْنُ دِيدِ

جاءت سارة عند مدرستها و قالت:

«رائحتك مثل رائحة أمي.»

شجعت المدرسة سارة؛ فصارت تلميذة مثالية، و بعد سنوات؛ استلمت المدرسة رسالة من سارة، مكتوباً فيها:

«أنت أفضل معلمة شأهدتها في حياتي. أنت غيرت مصيري. أنا الآن طيبة.»
و بعد مدة، استلمت المدرسة رسالة أخرى من الطيبة سارة؛ طلبت منها الحضور في حفلة زواجها و الجلوس في مكان أم العروس.

عندما حضرت مدرستها في حفلة زواجها؛ قالت لها سارة:

«شكراً جزيلاً يا سيدي؛ أنت غيرت حياتي.»

فقال لها المدرسة:

«لا؛ يا بنتي، أنت غيرت حياتي؛ فعرفت كيف أدرس.»

با توجه به متن درس، پاسخ درست را انتخاب کنید.

١. أين جلست البنات؟
● على اليمين ● على اليسار
٢. لمن كانت زجاجة العطر؟
● لوالد سارة ● لوالدة سارة
٣. في أي صف كانت سارة راسبة؟
● في الرابع ● في السادس
٤. ماذا كانت هديئة سارة لمدرستها؟
● صحيفة جدارية ● زجاجة عطر
٥. أ كانت الهدايا بمناسبة حفلة الميلاد؟
● نعم ● لا

فِعْلُ النَّهْيِ ← (يا أولادُ، لا تَفْعَلُوا)، (يا بناتُ، لا تَفْعَلْنَ)
(يا وِلدانِ، لا تَفْعَلِ)، (يا بِناتِ، لا تَفْعَلِي)

يا زَميلاتِي، رَجاءً، لا تَنْزِلْنَ؛ اِصْعَدْنَ.

يا زُمَّلائِي، رَجاءً، لا تَنْزِلُوا؛ اِصْعَدُوا.

يا زَميلاتِ، رَجاءً، لا تَنْزِلِي؛ اِصْعَدِي.

يا زُمَّلائِ، رَجاءً، لا تَنْزِلُوا؛ اِصْعَدُوا.

در این درس با فعل نهی آشنا می‌شوید.
به فرق میان فعل‌های مضارع و نهی توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

فعل نهی		فعل مضارع		شخص
انجام ندهید.	لا تَفْعَلُوا	انجام می‌دهید.	تَفْعَلُونَ (جمع مذکر مخاطب)	
	لا تَفْعَلْنَ		تَفْعَلْنَ (جمع مؤنث مخاطب)	
	لا تَفْعَلَا		تَفْعَلَانِ (مثنی مذکر مخاطب) (مثنی مؤنث مخاطب)	

فرق میان فعل مضارع منفی و فعل نهی را بیابید.

لا تَجْلِسُ: نمی‌نشینی ← لا تَجْلِسُ: ننشین
لا تَذْهَبُونَ: نمی‌روید ← لا تَذْهَبُوا: نروید
لا تُرْجِعِينَ: بر نمی‌گردی ← لا تُرْجِعِي: بر نگرد
لا تَتْرُكْنَ: رها نمی‌کنید ← لا تَتْرُكْنَ: رها نکنید ^۱
لا تَنْزِلَانِ: پایین نمی‌آید ← لا تَنْزِلَا: پایین نیابید

ترجمه کنید.

.....	لا تَرْقُدُوا تَحْتَ الشَّجَرِ فِي اللَّيْلِ.
.....	يا أَخَوَاتِي، لا تَعْصِبْنَ عَلَيَّ أَحَدٍ.
.....	يا وُلْدَانِ، لا تَضْحَكُوا بِصَوْتٍ مُرْتَفِعٍ

۱- تشخیص معنای فعل‌هایی مانند لا تَفْعَلْنَ فقط در جمله امکان دارد؛ مثال:
(رَجَاءٌ؛ لا تَفْعَلْنَ: لطفاً انجام ندهید.) / (لماذا لا تَفْعَلْنَ شَيْئاً؟ چرا کاری انجام نمی‌دهید؟)

١ التَّمْرينُ الأوَّلُ:

توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید از درس است؟

١. اَلِامْتِنَاعُ عَنِ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ لِفَرِيضَةِ دِينِيَّةٍ.

٢. الشَّخْصُ الَّذِي يُحِبُّ الْعَمَلَ وَ يُحَاوِلُ كَثِيرًا.

٣. صِفَةٌ لِلْمَكَانِ الْمَمْلُوءِ بِالْأَشْخَاصِ وَ الْأَشْيَاءِ.

٤. الطَّالِبُ الَّذِي لَا يَنْجَحُ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ.

٥. اجْتِمَاعٌ جَمَعَ مِنَ النَّاسِ لِفَرَحٍ عَظِيمٍ.

٢ التَّمْرينُ الثَّانِي:

جمله های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

لَا تَشْرَبِي مِنْ هَذَا الْمَاءِ.

لَا تَذْهَبِي مِنْ هُنَا.

لَا تَجْلِسْنَ هُنَاكَ؛ اجْلِسْنَ هُنَا.

لَا تَكْشِفُوا عُيُوبَ أَصْدِقَائِكُمْ.

٣ التَّمَرِينُ الثَّلَاثُ:

آيات زیر را ترجمه، سپس فعل‌های ماضی، مضارع، امر و نهی را معلوم کنید.

١. اِنْتَظِرُوا الْفَرَجَ وَلَا تَيَاسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ؛ فَإِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ ﷻ اِنْتَظَارُ الْفَرَجِ.

الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

٢. رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ الْأَعْرَافُ: ٤٧

٣. قَالَ اللَّهُ لِأَدَمَ وَ حَوَّاءَ : ﴿ لَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ ﴾ الْأَعْرَافُ: ١٩

٤. ﴿ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴾ يَس: ٦٠

٥. ﴿ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ ... ﴾ الْمَزَّمَل: ١٠

٦. ﴿ وَاشْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ ... ﴾ النَّحْل: ١١٤

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید!

۱. لَا تَنْظُرُوا إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِمْ وَصَوْمِهِمْ
وَكَثْرَةِ حَجِّ
... وَلَكِنْ انظُرُوا إِلَى صِدْقِ الْحَدِيثِ وَادَاءِ
الْأَمَانَةِ.

۲. انظُرْ إِلَى مَا قَالُوا وَلَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ.

۳. لَا فِقْرَ كَالْجَهْلِ وَلَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ.

۴. مَنْ دَفَعَ غَضَبَهُ، دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ.

۱- الْحَدِيثُ الْأَوَّلُ وَالرَّابِعُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَالْحَدِيثُ الثَّانِي وَالثَّلَاثُ مِنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

آیه، حدیث، شعر یا سخنی زیبا بیابید که با پیام اخلاقی متن درس هماهنگ باشد.

---

١. هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ السُّورَةَ بِمَعْنَى الْجِدَارِ الَّذِي حَوْلَ الْمَدِينَةِ؟

٢. هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ كُلَّ السُّورِ تَبْدَأُ بِالْبِسْمَلَةِ إِلَّا سُورَةَ التَّوْبَةِ، وَ سُورَةَ النَّمْلِ فِيهَا

بِسْمَلَتَانِ؟

۳. هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ سِتَّ سُورٍ بِاسْمِ سِتَّةِ أَنْبِيَاءَ؟
وَهِيَ سُورُ يُونُسَ وَ هُودَ وَ يُوسُفَ وَ إِبْرَاهِيمَ وَ مُحَمَّدَ وَ نُوحَ.

۴. هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ خَمْسَ سُورٍ تَبْدَأُ بِفِعْلِ «قُلْ»؟
وَهِيَ الْجِنُّ وَ الْكَافِرُونَ وَ التَّوْحِيدُ وَ الْفَلْقُ وَ النَّاسُ.

۱- برای چهار سوره از پنج سوره ذات القلائل (دارای قُلْ) خواصی برشمرده‌اند.

الدَّرْسُ السَّابِعُ

مُخْتَبَرُ إِدِيسُون

الدَّرْسُ السَّابِعُ

الْمُعْجَم: (۲۵ کلمه جدید)

چاپ کرد (مضارع: يَطْبَعُ)	طَبَعَ:	دستگاه «جمع: آلات»	آلَة:
با تندی راند (مضارع: يَطْرُدُ)	طَرَدَ:	آلَةُ طِبَاعَة: دستگاه چاپ	أَحْسَنَ عَمَلًا:
کودکی	طُفُولَة:	کاری را نیکو انجام داد	أَدَوَات:
واگن، گاری	عَرَبَة:	ابزارها «مفرد: أداة»	أَضَاعَ:
زیاد شد (مضارع: يَكْتُرُ)	كَثُرَ:	تباه کرد (مضارع: يُضِيعُ)	أَنْقَذَ:
کامل کرد	كَمَّلَ:	نجات داد (مضارع: يُنْقِذُ)	بَضَاعَ:
شیمیایی	كِيمَاوِيّ:	کالاها «مفرد: بضاعة»	بَطَّارِيَة:
دستگاه ضبط	مُسَجِّل:	باتری	تَمَثَال:
چاپخانه «جمع: مَطَابِع»	مَطْبَعَة:	تندیس «جمع: تماثيل»	رَئِيسِي:
هزینه‌ها «مفرد: نَفَقَة»	نَفَقَات:	اصلی	شَرِكَة:
خواب	نَوْم:	شرکت	صِنَاعَة:
گذاشت «مترادف: جَعَلَ»	وَضَعَ:	صنعت «صِنَاعِيَّة: صنعتی»	طَاقَة كَهْرَبَائِيَّة:
می چرخد دور ...	يَدْوِرُ عَلَي:	نیروی برق	كَهْرَبَاء: برق

ثَمَرَةُ الْجِدِّ

كَانَ إِدِيسُونُ فِي السَّابِعَةِ مِنْ عُمُرِهِ، عِنْدَمَا عَجَزَتْ أُسْرَتُهُ عَنْ دَفْعِ نَفَقَاتِ دِرَاسَتِهِ؛ فَطَرَدَهُ مُدِيرُ مَدْرَسَتِهِ مِنَ الْمَدْرَسَةِ وَقَالَ عَنْهُ:

«إِنَّهُ تَلْمِيزٌ أَحْمَقٌ.»

فَصَارَ بَائِعَ الْفَوَاكِهِ؛ وَلَكِنَّهُ مَا تَرَكَ الدِّرَاسَةَ؛ بَلْ دَرَسَ بِمُسَاعَدَةِ أُمِّهِ؛ هِيَ سَاعَدَتْهُ كَثِيرًا. كَانَ إِدِيسُونُ ثَقِيلَ السَّمْعِ بِسَبَبِ حَادِثَةٍ أَوْ مَرَضٍ أَصَابَهُ أَيَّامَ الطُّفُولَةِ.

إِدِيسُونُ أَحَبَّ الْكِيمِيَاءَ. فَصَنَعَ مُخْتَبَرًا صَغِيرًا فِي مَنْزِلِهِ وَ بَعْدَ مُدَّةٍ قَدَّرَ عَلَى شِرَاءِ بَعْضِ الْمَوَادِّ الْكِيمِائِيَّةِ وَ الْأَدَوَاتِ الْعِلْمِيَّةِ وَ بَعْدَ مُحَاوَلَاتٍ كَثِيرَةٍ صَارَ مَسْؤُولًا فِي أَحَدِ الْقِطَارَاتِ وَ قَدَّرَ عَلَى

شِرَاءِ آلَةٍ طِبَاعَةٍ وَ وَضَعَهَا فِي عَرَبِيَّةِ الْبَضَائِعِ. وَ فِي السَّنَةِ الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ مِنْ عُمُرِهِ كَتَبَ صَحِيفَةً أُسْبُوعِيَّةً وَ طَبَعَهَا فِي الْقِطَارِ.

فِي أَحَدِ الْأَيَّامِ انْكَسَرَتْ إِحْدَى زُجَاجَاتِ الْمَوَادِّ الْكِيمِائِيَّةِ فِي الْمَطْبَعَةِ؛ فَحَدَّثَ حَرِيقٌ؛ فَطَرَدَهُ رَئِيسُ الْقِطَارِ، وَ عِنْدَمَا أَنْقَذَ طِفْلًا مِنْ تَحْتِ الْقِطَارِ، جَعَلَهُ وَالِدَ الطِّفْلِ رَئِيسًا فِي شَرِكَتِهِ.

كَانَ إِدِيسُونُ مَشْغُولًا فِي مُخْتَبَرِهِ لَيْلًا وَ نَهَارًا.
 هُوَ أَوَّلُ مَنْ صَنَعَ مُخْتَبَرًا لِلأَبْحَاثِ الصَّنَاعِيَّةِ.
 اخْتَرَعَ وَ كَمَّلَ إِدِيسُونُ أَكْثَرَ مِنْ أَلْفِ اخْتِرَاعٍ
 مُهِمٍّ؛ مِنْهَا المِصْبَاحُ الكَهْرَبَائِيّ وَ المَسْجَلُ وَ الصُّورُ
 المْتَحَرِّكَةُ وَ آلَةُ السِّينِمَا وَ بَطَّارِيَةُ السَّيَّارَةِ. إِنَّهُ قَدَّرَ
 عَلَى تَأْسِيسِ أَوَّلِ شَرِكَةٍ لِتَوْزِيعِ الطَّاقَةِ الكَهْرَبَائِيَّةِ.
 وَ الطَّاقَةُ الكَهْرَبَائِيَّةُ فِي هَذَا العَصْرِ سَبَبٌ رَئِيسِيٌّ
 لِتَقَدُّمِ الصَّنَاعَاتِ الجَدِيدَةِ.

هُوَ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ۝

الْكَهْفُ: ٣٠

درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را با توجه به متن درس معلوم کنید.

١. عَدَدُ اخْتِرَاعَاتِ إِدِيسُونِ سَبْعُونَ.

٢. إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ مَنْ نَفَعَ النَّاسَ.

٣. أَحَبَّ إِدِيسُونُ عِلْمَ الكِيمِيَاءِ فِي صِغَرِهِ.

٤. سَاعَدَتْ أُمُّ إِدِيسُونِ وَ لَدَّهَا فِي الدَّرَاسَةِ.

٥. وَضَعَ إِدِيسُونُ آلَةَ الطَّبَاعَةِ الَّتِي اشْتَرَاهَا فِي بَيْتِهِ.

ترکیب وصفی و ترکیب اضافی

ترکیب وصفی ← (موصوف و صفت)

آثارٌ تَحْتِ جَمَشِيدٍ فِي مَحَافِظَةِ فَارَسٍ

هَذَا أَثَرٌ تَارِيخِيٌّ فِي مَحَافِظَةِ كَبِيرَةٍ.

قَلْعَةٌ فَلَكِ الْأَفْلَاقِ فِي مَحَافِظَةِ لُرِسْتَانِ

هَذِهِ قَلْعَةٌ تَارِيخِيَّةٌ فِي مَحَافِظَةِ جَمِيلَةٍ.

ترکیب اضافی ← (مضاف و مضافُ اليه)

تِمَثَالُ الْمُتَنَبِّي،^٢ فِي مَدِينَةِ بَغدَادِ.

تَمَائِلُ الْعُلَمَاءِ فِي مَقَرِّ مَنظَمَةِ الْأُمَمِ الْمُتَّحِدَةِ.^١

- ١- تندیس دانشمندان ایرانی در جایگاه سازمان ملل متحد در شهر وین کشور اتریش
- ٢- شاعر نامدار سده چهارم هجری قمری در روزگار خلافت بنی عباس، متولد کوفه

«موصوف»، اسمی است که برایش یک یا چند ویژگی می‌آوریم که «صفت» نامیده می‌شود.

«مضاف»، اسمی است که به اسم بعد از خودش (یعنی مضاف‌الیه) نسبت داده می‌شود؛ مثال:

مضاف و مضاف‌الیه		موصوف و صفت	
آزمایشگاهِ مدرسه	مُخْتَبَرُ الْمَدْرَسَةِ	آزمایشگاهی کوچک	مُخْتَبَرٌ صَغِيرٌ
صنعتِ کاغذ	صِنَاعَةُ الْوَرَقِ	صنعتِ جدید	الصَّنَاعَةُ الْجَدِيدَةُ
دانشجویانِ دانشگاه	طُلَّابُ الْجَامِعَةِ	دانشجویانی کوشا	طُلَّابٌ مُجْتَهِدُونَ
کیفِ معلّم	حَقِيبَةُ الْمُعَلِّمِ		
کیفش	حَقِيبَتُهُ ^۱		

ترکیب «اضافی - وصفی»

به ترجمه ترکیب‌های زیر در جمله دقت کنید^۲:

۱. سَاعَدَتُ أُخْتِي الْكَبِيرَةَ جَدَّتَنَا.

خواهرِ بزرگم به مادرِ بزرگمان کمک کرد.

۲. نَادَيْتُ أُخِي الْأَصْغَرَ لِكِتَابَةٍ وَاجِبَاتِهِ.

برادرِ کوچک‌ترم را برای نوشتن تکلیف‌هایش صدا زدم.

۱- ضمیر در دستور زبان عربی، اسم به شمار می‌آید.

۲- در ارزشیابی از این قاعده، فقط باید از مثال‌هایی مانند کتاب استفاده کرد.

توجه: در زبان عربی - برخلاف فارسی - بین مضاف و مضاف‌الیه، صفت قرار

نمی‌گیرد؛ مثال:

عُرْفَتِي: اتاقم (مضاف + مضاف‌الیه)

عُرْفَتِي الصَّغِيرَةُ (مضاف + مضاف‌الیه + صفت)

اتاق کوچک (مضاف + صفت + مضاف‌الیه)

الف) جمله‌های زیر را ترجمه کنید.

۱. لَبِسْتُ أُمَّي خَاتَمَهَا الذَّهَبِيَّ فِي حَفْلَةِ مِيلَادِ أَخِي الْأَكْبَرِ.

۲. شَجَعْنَا فَرِيقَنَا الْفَائِزَ فِي نِهَائَةِ الْمُسَابَقَةِ.

۳. قَسَمْتُ مَرْزَعَتَنَا الْكَبِيرَةَ إِلَى نِصْفَيْنِ.

۴. هُوَ يَعْمَلُ بِوَجِبَاتِهِ الْمَدْرَسِيَّةِ.

۵. كَانَتْ سَفَرَتُنَا الْعِلْمِيَّةُ مُفِيدَةً.

۶. أَشْكُرُكَ عَلَى عَمَلِكَ الصَّالِحِ.

ب) مضاف‌الیه و صفت را در کلماتی که زیرشان خط کشیده شده است، معلوم کنید.

التَّمارِين

١ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

درستی یا نادرستی هر جمله را بر اساس حقیقت بنویسید.

١. «الشَّرِكَةُ» مُؤَسَّسَةٌ تِجَارِيَّةٌ أَوْ اِقْتِصَادِيَّةٌ يَعْمَلُ فِيهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ.
٢. «الْقِطَارُ» مَكَانٌ بَيْعِ البَضَائِعِ مِثْلُ المَلَابِسِ وَ الفَوَاكِهِ.
٣. «المَطْبَعَةُ» مَخْرَنٌ لِحِفْظِ المَوَادِّ الغِذَائِيَّةِ كَالخُبْزِ.
٤. «الطُّفُولَةُ» هِيَ السَّنَوَاتُ الْأُولَى مِنْ حَيَاةِ الْإِنْسَانِ.
٥. «الصَّاعِقَةُ» كَهْرَبَاءٌ تَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَعَ الرِّعْدِ.

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

جمله‌های زیر را ترجمه کنید؛ سپس مضاف‌الیه و صفت را در کلماتی که زیرشان خط کشیده شده است، معلوم کنید.

جُنُودُنَا الْأَقْوِيَاءُ، جُنُودٌ مُؤْمِنُونَ.

مَسْجِدُ الْإِمَامِ، أَنْتَرٌ قَدِيمٌ فِي مُحَافِظَةِ
إِصْفَهَانَ.

الْجِسْرُ الْأَبْيَضُ، عَلَى
نَهْرِ كَارُون.

مَرَقْدُ الْعَالِمِ الْإِيرَانِيِّ ابْنِ سِينَا فِي
مَدِينَةِ هَمْدَانَ.

٣ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

كلمات مترادف و متضاد را معلوم کنید.

مَجْنُون	عَاقِل	رَقَدَ	نَامَ	رَاسِب	نَاجِح
قِيَام	جُلُوس	فَتَحَ	سَدَّ	طَوِيل	قَصِير
أَتَى	جَاءَ	سَهَّلَ	صَعَّبَ	وَضَعَ	جَعَلَ
طَرَقَ	قَرَعَ	جَمِيل	قَبِيح	أَعْدَاء	أَصْدِقَاء

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

در جای خالی کلمه مناسبی از کلمات زیر بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

أَنْقَذَ - رَيْسِيَّ - احْتَرَقَ - طَبَعَ - نَفَقَاتُ - الصَّحِيفَةُ - بَضَائِعَ

١. كَانَتْ ..... الْجَامِعَةَ غَالِيَةً وَ مَا كُنْتُ قَادِرًا عَلَى دَفْعِهَا وَحْدِي.
٢. اِنْكَسَرَتْ اِحْدَى الرُّجَاجَاتِ فِي الْمُخْتَبَرِ؛ فَ ..... كُلُّ الْأَشْيَاءِ.
٣. يَجْلِبُ التَّاجِرُ ..... جَدِيدَةً إِلَى دُكَّانِهِ لِلْبَيْعِ.
٤. يَبْدَأُ وَالِدِي يَوْمَهُ بِقِرَاءَةِ ..... دَائِمًا.
٥. ..... إِدِيسُونَ طِفْلًا مِنْ تَحْتِ الْقِطَارِ.

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

فعل‌های زیر را مانند مثال ترجمه کنید.

ماضی منفی	مضارع منفی	مستقبل (آینده)	امر	نهی
ما دَهَبَ: نرفت	لا يَدُهَبُ:	سَيَدُهَبُ:	إِدُهَبْ:	لا تَدُهَبْ:
ما شَرَبوا: نوشیدند	لا يَشْرَبُونَ:	سَيَشْرَبُونَ:	اِشْرَبوا:	لا تَشْرَبوا:
ما غَسَلَ: نشست	لا يَغْسِلُ:	سَوْفَ يَغْسِلُ:	اِغْسِلْ:	لا تَغْسِلْ:

كَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید!

۱. عَلَيكَ بِذِكْرِ اللَّهِ؛ فَإِنَّهُ نَوْرُ الْقَلْبِ.

۲. جَلِيسُ السَّوِّءِ شَيْطَانٌ.

۳. الدُّنْيَا مَزْرَعَةُ الْآخِرَةِ.

۴. الْعِلْمُ كَنْزٌ عَظِيمٌ.

۵. النَّوْمُ أَخُو الْمَوْتِ.

تحقیق کنید و یک فرد را که با تلاش بسیار در زندگی موفق شده و به بشریت خدمت کرده است، در کلاس معرفی کنید.

بیت

۱- الْحَدِيثُ الْأَوَّلُ إِلَى الرَّابِعِ مِنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي تَالِبٍ وَ الْحَدِيثُ الْخَامِسُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

مَا الْفَرْقُ بَيْنَ السُّورِ الْمَكِّيَّةِ وَ السُّورِ الْمَدَنِيَّةِ؟
السُّورُ الْمَكِّيَّةُ نَزَلَتْ قَبْلَ الْهَجْرَةِ إِلَى الْمَدِينَةِ،
وَ أَغْلِبُهَا يَدُورُ عَلَى بَيَانِ الْعَقِيدَةِ،
أَمَّا السُّورُ الْمَدَنِيَّةُ نَزَلَتْ بَعْدَ الْهَجْرَةِ،
وَ يَكْثُرُ فِيهَا بَيَانُ الْأَحْكَامِ مِنَ الْحَلَالِ وَ الْحَرَامِ.

الدَّرْسُ الثَّامِنُ

مَكَّةُ الْمُكْرَمَةُ

الدَّرْسُ الثَّامِنُ

المُعْجَم: (۱۳ کلمه جدید)

کارگران «مفرد: عامل»	عَمَال:	بیرون آورد (مضارع: يَسْتَخْرِجُ)	اِسْتَخْرَجَ:
کار می‌کردم	كُنْتُ اِسْتَعْمَلْتُ:	کار کرد (مضارع: يَسْتَعْمَلُ)	اِسْتَعْمَلَ:
وظیفه بود؛ تشکر لازم نیست	لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ:	چاه	بِئْر:
نداشتم	مَا كَانَتْ عِنْدِي:	بیا	تَعَالَ:
موزه	مُتَحَف:	سی	ثَلَاثُونَ، ثَلَاثِينَ:
گرامی داشته شده	مُكْرَم:	راهنما	دَلِيل:
پول، پول‌ها	نُقُود:		

حوار بين الزائر و سائق سيارة الأجرة

- السَّلامُ عَلَيْكُمْ. - عَلَيْكُمْ السَّلَامُ؛ أَيْنَ تَذْهَبُونَ؟
- نَذْهَبُ إِلَى مُتَحَفِ مَكَّةَ الْمُكْرَمَةِ. - أَهلاً وَسَهلاً بِكُمْ. تَفَضَّلُوا. اِرْكَبُوا.
- كَمْ رِيالاً تَأْخُذُ مِنَّا؟ - أَرْبَعِينَ رِيالاً.
- الْأَجْرَةُ غَالِيَةٌ. نَحْنُ ثَلَاثَةٌ أَشْخَاصٍ. - عَفْواً؛ ثَلَاثُونَ رِيالاً. لِكُلِّ زَائِرٍ عَشْرَةُ رِيالَاتٍ.
- هَلْ تَقْبَلُ النُّقُودَ الْإِيرَانِيَّةَ؟ - نَعَمْ. لَا بَأْسَ. يَا شَبَابُ، هَلْ أَنْتُمْ إِيرَانِيُونَ؟
- نَعَمْ وَمِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ - أَنَا بَاكِسْتَانِيٌّ وَأَسْتَعِجِلُ هُنَا. فِي وَطَنِي كُنْتُ أَسْتَعِجِلُ فِي الْمَزْرَعَةِ.
- أَرَأَيْتَ الْمُتَحَفَ حَتَّى الْآنَ؟ - لَا؛ مَا رَأَيْتُهُ. مَا كَانَتْ عِنْدِي فُرْصَةٌ.
- لِمَاذَا مَا ذَهَبْتَ إِلَى هُنَاكَ؟! - لِأَنِّي أَسْتَعِجِلُ مِنَ الصَّبَاحِ حَتَّى الْمَسَاءِ.
- عَفْواً؛ كَمْ السَّاعَةُ؟ - الْعَاشِرَةُ تَمَاماً.
- تَعَالَ مَعَنَا؛ ثُمَّ نَرْجِعُ مَعاً؛ هَلْ تَقْبَلُ؟ - لَا؛ لَا أَقْدِرُ. شُكراً جَزِيلاً.

جَوَارُ بَيْنَ الزَّائِرِ وَ دَلِيلِ الْمُتَحَفِّ

- ماذا في هذا المُتَحَفِّ؟
- أَلْآثَارُ التَّارِيخِيَّةِ لِلْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ.
- ما ذلِكَ العَمُودُ؟
- العَمُودُ الخَشَبِيُّ لِلْكَعْبَةِ.
- و ما هذِهِ الأَثَارُ؟
- بَابُ المِنْبَرِ القَدِيمِ لِلْمَسْجِدِ النَّبَوِيِّ؛
آثَارُ بِنْرِ زَمَزَمَ؛ صُورُ الحَرَمَيْنِ وَ مَقْبَرَةُ
البُقَيْعِ؛ وَ آثَارُ جَمِيلَةٍ أُخْرَى.
- أَشْكُرُكَ عَلَى تَوْضِيحَاتِكَ المُفِيدَةِ. - لا شُكْرَ عَلَى الوَاجِبِ.

درستی یا نادرستی جمله های زیر را با توجه به متن درس معلوم کنید.

۱. الزُّوَارُ يَذْهَبُونَ إِلَى المَدِينَةِ المُنَوَّرَةِ.

۲. الزُّوَارُ الإِيرَانِيُونَ رَكَبُوا حَافِلَةَ الفُنْدُقِ.

۳. ألسَائِقُ يَشْتَغِلُ مِنَ الصَّبَاحِ حَتَّى الظُّهْرِ.

۴. أَخَذَ سَائِقُ سَيَّارَةِ الأَجْرَةِ ثَلَاثِينَ رِيَالًا مِنَ الزُّوَارِ.

۵. فِي المُتَحَفِّ آثَارٌ تَارِيخِيَّةٌ لِلْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ.

معادل فعل ماضی استمراری در زبان عربی

كانوا يَفْعَلُونَ = انجام می دادند

ماضی استمراری: نشان دهنده کاری است که در گذشته چند بار تکرار شده است؛

مثال: می نوشتند: كانوا يَكْتُبُونَ

كانَ + فعل مضارع ← معادل ماضی استمراری در فارسی

الْبَيْتَانِ كَانَتَا تَكْتُبَانِ وَاجِبَاتِهِمَا.

الطُّلَابُ كَانُوا يَدْرُسُونَ بِدِقَّةٍ.

فعل «كانَ» هرگاه پیش از فعل مضارع بیاید، معادل «ماضی استمراری»

در فارسی ترجمه می شود؛ مثال:

﴿وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾ النحل: ۳۳

و خدا به آنها ستم نکرد، ولی خود به خویشان ستم می کردند.

با توجه به آنچه خواندید جمله‌های زیر را ترجمه کنید.

۱. ﴿... كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ الأنعام: ۱۲۷

۲. ﴿... كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ...﴾ الْمَائِدَة: ۷۵

۳. ﴿... وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ﴾ الْمَائِدَة: ۶۱

۴. ﴿... كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ...﴾ الْبَقَرَة: ۷۵

۵. كَانَ طُلَّابُ الْجَامِعَةِ يَدْرُسُونَ فِي الْمَكْتَبَةِ.

الْتَمَارِين

۱ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

درستی یا نادرستی هر جمله را بر اساس واقعیت بنویسید.

۱. دَلِيلُ الْمُتَحَفِ يَسْتَعْمَلُ فِي مَصْنَعِ الْأَبْوَابِ وَ النَّوَافِذِ.

۲. أَلْبِئْرُ حُفْرَةٌ عَمِيقَةٌ فِي الْأَرْضِ فِيهَا مَاءٌ أَوْ غَيْرُهُ.

۳. فِي الْمُتَحَفِ آثَارٌ تَارِيخِيَّةٌ لِلْبَيْعِ وَ الشُّرَاءِ.

۴. أَلْبَطَّارِيَّةُ مَخْرَزٌ الْكَهْرَبَاءِ فِي السَّيَّارَةِ.

۵. بَيْتُ اللَّهِ فِي مَكَّةَ الْمُكْرَمَةِ.

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

بخوانيد و ترجمه كنيد.

كَانَ أَخِي الصَّغِيرُ يَكْتُبُ وَاجِبَاتِهِ؛
فَأَخَذَهُ النَّوْمَ.

كَانَ الْعُمَّالُ يَصْنَعُونَ بَيْتًا وَ هُمْ الْآنَ
وَاقِفُونَ.

٣ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

در جای خالی کلمه مناسبی از کلمات زیر بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

يَرْكَبُونَ - يَشْتَغِلُ - نُقُودٌ - تَعَالَ - الْبُئْرُ - تَفَضَّلَ - دَلِيلٌ

١. أَيْنَ ..... أَخُوكَ الْأَكْبَرُ؟ - هُوَ يَعْمَلُ فِي مُنْظَمَةِ الْأُمَمِ الْمُتَّحِدَةِ.

٢. أَلَدَّرَهُمْ وَ الدَّيْنَارَ وَ الرِّيَالَ وَ اللَّيْرَةَ أَسْمَاءُ .....

٣. حُجَّاجُ الْقَافِلَةِ بِحَاجَةٍ إِلَى ..... السَّفَرِ.

٤. اسْتَخْرَجَ الْفَلَّاحُونَ مَاءً مِنْ ..... لِلزَّرْعَةِ.

٥. كَانَ التَّلَامِيذُ ..... حَافِلَةَ الْمَدْرَسَةِ.

جدول زیر را کامل کنید.

سَمِعَ	شنید	يَسْمَعُ	می‌شنود	كَانَ يَسْمَعُ	می‌شنید
أَنْقَذَ	نجات داد	يُنْقِذُ	.....	كَانَ يُنْقِذُ	.....
اِسْتَعْلَا	کار کردند	يَسْتَعْلِنَ	.....	كَانَا يَسْتَعْلِنَانِ	.....
حَاوَلُوا	تلاش کردند	يُحَاوِلُونَ	.....	كَانُوا يُحَاوِلُونَ	.....
حَضَرَتَا	حاضر شدند	هُمَا تَحْضُرَانِ	.....	كَانَتَا تَحْضُرَانِ	.....
سَاعَدُوا	کمک کردند	يُسَاعِدُونَ	.....	كَانُوا يُسَاعِدُونَ	.....

هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنید. «دو کلمه اضافه است.»

١. الْكَهْرَبَاءُ	●	طَاقَةٌ تَسْتَغْلِلُ بِهَا الْأَلَاتُ وَ الْأَدَوَاتُ الصَّنَاعِيَّةُ.	●
٢. الْمَطَرُ	●	هُوَ الَّذِي لَا يَطْلُبُ لَكَ الْخَيْرَ، بَلْ يَطْلُبُ الشَّرَّ.	●
٣. الْعَرَبَةُ	●	قَطْرَاتُ الْمَاءِ الَّتِي تَنْزِلُ مِنَ السَّحَابِ.	●
٤. الرَّئِيسِيُّ	●	نَتِيجَةُ احْتِرَاقِ الْحَشَبِ وَ غَيْرِهِ.	●
٥. الْأَعْدُو	●	مَنْ يَعْمَلُ فِي زِرَاعَةِ الْأَرْضِ.	●
٦. الْفَلَّاحُ	●		
٧. النَّارُ	●		

زیر هر تصویر^۱ نام آن را به عربی بنویسید.

شَلالاتُ شوشتر - مَرَقَدُ بایزید - جِسْرُ جاومیشان - سوقُ کرمان -

غابَةُ اَرسباران - عَينُ بیستون

..... - ۳

..... - ۲

..... - ۱

..... - ۶

..... - ۵

..... - ۴

۱- تصویرهای بالا به ترتیب از استان‌های: ۱. ایلام و لرستان ۲. کرمان ۳. خوزستان ۴. کرمانشاه ۵. آذربایجان شرقی ۶. سمنان است.

با استفاده از کلمات زیر، جدول را حل کنید و رمز آن را به دست بیاورید.

کیمیایی - آدوات - مُسَلِم - نُقود - مُجَالَسَات - مُحَاوَلَات - مِلْفَات - أَزْهَار - اسْتَخْرَجَ - اَتَمَنَى -
 لا بَأْسَ - مَمَرٌ مُشَاهَ - تَعَال - مُنْتَظَمَات - اَعْدَاء - زِرَاعَة - تَفَضَّلَ - تَلْمِذَات - ثَلَاثُونَ - يَأْتِيَت - دِرَاسِي

رمز						
				۱	۱. مسلمان	
					۲	۲. شیمیایی
					۳	۳. ابزارها
					۴	۴. بیا
					۵	۵. همنشینی‌ها
					۶	۶. پول
					۷	۷. تلاش‌ها
					۸	۸. آرزو می‌کنم
					۹	۹. بیرون آورد
					۱۰	۱۰. اشکالی ندارد
					۱۱	۱۱. دشمنان
					۱۲	۱۲. سازمان‌ها
					۱۳	۱۳. شکوفه‌ها
					۱۴	۱۴. گذرگاه پیاده
					۱۵	۱۵. پرونده‌ها
					۱۶	۱۶. دانش‌آموزان (دختر)
					۱۷	۱۷. سی
					۱۸	۱۸. ای کاش
					۱۹	۱۹. تحصیلی
					۲۰	۲۰. بفرما
					۲۱	۲۱. کشاورزی

رمز: ..... قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید.

الأَحَبُّ إِلَى اللَّهِ (محبوب‌ترین نزد خداوند) مِنْ كَلَامِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

۱. « أَحَبُّ الطَّعَامِ إِلَى اللَّهِ مَا كَثُرَتْ عَلَيْهِ الأَيْدِي. »

۲. « أَحَبُّ بُيُوتِكُمْ إِلَى اللَّهِ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ مُكْرَمٌ. »

۳. « أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ. »

۴. « أَحَبُّ الأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ حِفْظُ اللِّسَانِ. »

یک گفت‌وگو در سفری زیارتی بیابید و آن را با هم کلاسی‌هایتان اجرا کنید. از اجرای کارتان فیلم بگیرید و به دبیرتان ارائه دهید.

تحقیق کنید

۱- الأیدی: دست‌ها «جمع ید»

چند نمونه از تجلی قرآن و حدیث در سروده‌های بزرگان

به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین (سعدی)

﴿الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ﴾^۲ الرَّحْمَنُ: ۱ الی ۴

***

آسمان بارِ امانت نتوانست کشید قرعه کار به نام من دیوانه زدند (حافظ)

﴿إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا﴾^۳ الْأَحْزَابُ: ۷۲

***

آدمی مخفی است در زیر زبان این زبان پرده است بر درگاه جان (مولوی)

الْمَرْءُ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ.^۴ الْأِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

***

قیمت هر کس به قدر علم اوست این چنین گفتا امیر المؤمنین (ناصر خسرو)

قِيمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يَعْلَمُهُ.^۵ الْأِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

***

چو نومید گردد ز یزدان کسی ازو نیک‌بختی نیاید بسی (فردوسی)

﴿وَلَا تَيَاسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُيَاسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾^۶ يُوسُفُ: ۸۷

۱- در آزمون‌ها و مسابقات، از این بخش سؤال طرح نمی‌شود.

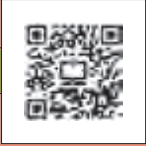
۲- خدای بخشاینده، قرآن را یاد داد؛ انسان را آفرید و به او سخن گفتن آموزش داد.

۳- ما امانت را بر آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها عرضه کردیم و از برداشت آن سر باز زدند و از آن هراسناک شدند؛ ولی انسان آن را برداشت. بی‌گمان او ستمگری نادان بود.

۴- آدمی زیر زبانش پنهان است.

۵- ارزش هر انسانی به چیزهایی است که آن را می‌داند.

۶- از مهربانی خدا نومید نشوید؛ زیرا جز قوم کافر کسی از مهربانی خدا نومید نمی‌شود.

الدَّرْسُ التَّاسِعُ

تَأْثِيرُ الْأَلْوَانِ

الدَّرْسُ التَّاسِعُ

الْمُعْجَم: (٢٤ كلمة جديد)

أَحْسَنُ:	بهتر، بهترین	سَخَاءُ (سَخَاوَةٌ):	بخشندگی
إِعْتَقَدَ:	اعتقاد داشت (مضارع: يَعْتَقِدُ)	سَمَاوِيٌّ:	آسمانی
أَمَكَنَ:	امکان داشت (مضارع: يُمَكِّنُ)	طَارِحٌ:	تازه
إِنْبَاهَ:	توجه	طَيَّارٌ:	خلبان
بَنَفْسَجِيٌّ:	بنفش	عَصِيرُ الْفَاكِهَةِ:	آبمیوه
تَعَبٌ:	خستگی	غَارَةٌ:	حمله «غارات لَيْلِيَّةٌ: حملات شبانه»
تَعْوِيضٌ:	جبران کردن	قَشْرٌ:	پوست
تَلْوِينٌ:	رنگ آمیزی	قَلٌّ:	کم شد (مضارع: يَقِلُّ)
تَنَآوَلٌ:	خورد (مضارع: يَتَنَآوَلُ / مصدر: تَنَآوَلُ)	لَيْمُونٌ:	لیمو
جَزْرٌ:	هویج	مُجَفَّفٌ:	خشک، خشک شده
حَرَكَ:	تحریک کرد (مضارع: يُحَرِّكُ)	مِشْمِشٌ:	زردآلو
حَلِيبٌ:	شیر	مُهْدِيٌّ:	آرام بخش
خَطَأٌ:	خطا «جمع: أَخْطَاءٌ / خَطْوَةٌ: خطایش»	وَرَعٌ:	پارسایی

نُصُوصٌ حَوْلَ الصِّحَّةِ

أَفْضَلُ الْأَلْوَانِ:

بَعْضُ النَّاسِ يَظُنُّونَ بِأَنَّ الْأَلْوَانَ لِلتَّلْوِينِ أَوْ لِلرَّسْمِ أَوْ لِلتَّرْتِيبِ فَقَط. وَلَكِنْ هَلْ سَأَلْنَا أَنْفُسَنَا يَوْمًا:

«هَلْ يُمَكِّنُ مُعَالَجَةُ الْأَمْرَاضِ بِالْأَلْوَانِ؟ مَا هُوَ تَأْثِيرُ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ؟»

يَعْتَقِدُ بَعْضُ الْعُلَمَاءِ أَنَّ لِلْأَلْوَانِ تَأْثِيرًا عَلَيْنَا. إِنَّ أَحَبَّ الْأَلْوَانِ إِلَى الْعَيْنِ، الْأَلْوَانُ الطَّبِيعِيَّةُ الَّتِي نَشَاهِدُهَا حَوْلَنَا فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهِيَ اللَّوْنُ الْأَخْضَرُ وَاللَّوْنُ الْأَزْرَقُ السَّمَاوِيُّ ثُمَّ اللَّوْنُ الْأَصْفَرُ مِثْلَ لَوْنِ بَعْضِ أَوْرَاقِ الْخَرْيْفِ.

أَمَّا النُّورُ الْأَحْمَرُ، فَنَشْعُرُ بِالتَّعَبِ عِنْدَمَا نَنْظُرُ إِلَيْهِ؛ لِأَنَّهُ يُحَرِّكُ الْأَعْصَابَ. فَقَانُونُ الْمُرُورِ يَسْتَعْدِمُهُ فِي الْأَمَاكِنِ الَّتِي بِحَاجَةٍ إِلَى الْإِنْتِبَاهِ كإِشَارَاتِ الْمُرُورِ؛ أَمَّا غُرْفُ النَّوْمِ، فَالْأَفْضَلُ فِيهَا اسْتِخْدَامُ الْأَلْوَانِ الْمُهْدِئَةِ لِلْأَعْصَابِ كَاللَّوْنِ الْبَنَفْسَجِيِّ.

فيتامين (A):

مِنْ فَوَائِدِ فَيْتَامِينِ «A» زِيَادَةُ وَزَنِ الْأَطْفَالِ وَهُوَ مُفِيدٌ لِلْعَيْنِ وَكَانَ الطَّيَّارُونَ فِي الْحَرْبِ الْعَالَمِيَّةِ الثَّانِيَةِ يَتَنَاوَلُونَهُ قَبْلَ ابْتِدَاءِ الْغَارَاتِ اللَّيْلِيَّةِ وَ هَذَا الْفَيْتَامِينُ مَوْجُودٌ فِي الثَّبَاتَاتِ وَالْفَوَاكِهِ بِاللَّوْنِ الْأَصْفَرِ كَالْمِشْمِشِ وَالْجَزْرِ وَ قِشْرِ الْبُرْتُقَالِ.

فيتامين (C):

يوجدُ هَذَا الفيتامين فِي الحَلِيبِ الطَّازِجِ، وَلَكِنَّهُ لَا يوجَدُ فِي الحَلِيبِ المُجَفَّفِ، وَ الأَطْفَالُ الَّذِينَ يَتَنَاوَلُونَهُ وَحَدَهُ، فِي أَكْثَرِ الأَوْقَاتِ يَحْدُثُ لَهُمْ ضَعْفٌ فِي السَّاقَيْنِ. وَ يُمَكِّنُ تَعْوِيضُ هَذَا النِّقْصِ فِي التَّغْذِيَةِ بِتَنَاوُلِ عَصِيرِ اللِّيمُونِ أَوْ عَصِيرِ البُرْتُقَالِ.

با توجه به متن درس، درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را معلوم کنید.

١. كَانَ الطَّيَّارُونَ فِي الحَرِّبِ العَالَمِيَّةِ الثَّانِيَةِ يَتَنَاوَلُونَ فِيتَامِينَ «A»
قَبْلَ ابْتِدَاءِ العَارَاتِ اللَّيْلِيَّةِ.
٢. يُمَكِّنُ تَعْوِيضُ الضَّعْفِ فِي السَّاقَيْنِ فِي الأَطْفَالِ بِتَنَاوُلِ الرُّزِّ.
٣. الأَسْوَدُ أَفْضَلُ لَوْنٍ مُهْدِيٍّ لِلْأَعْصَابِ فِي عُرْفِ النُّومِ.
٤. لَا يَعْتَقِدُ العُلَمَاءُ أَنَّ لِالأَلْوَانِ تَأْثِيرًا عَلَيْنَا.
٥. يوجَدُ فِيتَامِينَ «C» فِي الحَلِيبِ الطَّازِجِ.

ساعت خوانی

(الْخَامِسَةُ ٥ - الْخَامِسَةُ وَالرُّبْعُ ٥:١٥ - الْخَامِسَةُ إِلَّا رُبْعاً ٤:٤٥)

كَمْ السَّاعَةُ الْآنَ؟

التَّاسِعَةُ إِلَّا رُبْعاً.

التَّاسِعَةُ وَالرُّبْعُ.

التَّاسِعَةُ تَمَاماً.

زیر هر تصویر زمان آن را بنویسید. (از نوشته‌های زیر استفاده کنید.)

الْخَامِسَةُ تَمَاماً / الْوَاحِدَةُ وَالرُّبْعُ / الثَّمَانِيَةُ وَالنِّصْفُ

الْعَاشِرَةُ وَالرُّبْعُ / الثَّلَاثَةُ إِلَّا رُبْعاً / السَّادِسَةُ إِلَّا رُبْعاً

الرَّابِعَةُ وَالنِّصْفُ / الثَّمَانِيَةُ إِلَّا رُبْعاً / الْعَاشِرَةُ تَمَاماً

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ساعت خوانی:

۱. ساعت کامل:

مثال: الْوَاحِدَةُ تَمَاماً / الثَّانِيَةُ تَمَاماً / ...

۲. ساعت کامل به اضافه نیم و ربع:

مثال: الرَّابِعَةُ وَ النِّصْفُ / الْخَامِسَةُ وَ الرَّبْعُ / ...

۳. یک ربع مانده به ساعت کامل:

مثال: السَّابِعَةُ إِلَّا رُبْعاً / الثَّمَانِيَةُ إِلَّا رُبْعاً / ...

ترجمه کنید.

.....	الْعَاشِرَةُ وَالرُّبْعُ:	.....	الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ تَمَامًا:
.....	الْوَاحِدَةَ وَالنِّصْفَ:	.....	الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ تَمَامًا:

توجّه

در زبان ادبی عربی، هنگام بیانِ ساعت، عددهای ترتیبی مؤنث به کار می‌رود؛ جز در ساعتِ «یک» که «الْوَاحِدَةَ» گفته می‌شود.

التَّمَارِينُ

١ التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ:

توضیحات زیر، مربوط به کدام واژه‌ها از متن درس است؟

١. فَكَيْهَةٌ شَبِيهَةٌ بِالْبُرْتُقَالِ؛ وَلَكِنَّهَا أَصْغَرُ مِنْهُ.
.....
٢. عِلَامَاتٌ لِلسَّائِقِ وَالْعَابِرِ فِي الطَّرِيقِ:
.....
٣. الْهُجُومُ بِالطَّائِرَةِ عَلَى الْعَدُوِّ فِي اللَّيْلِ:
.....
٤. أَحْسَنُ صِفَةٍ لِلْحَلِيبِ:
.....
٥. إِسْمٌ سَائِقِ الطَّائِرَةِ:
.....
٦. مَاءُ الثَّمَرِ:
.....

در جای خالی، رنگ مناسب بنویسید؛ سپس هر جمله را ترجمه کنید.

أَخْضَرَ - أَحْمَرَ - أَزْرَقَ - أَيْبَضَ - أَصْفَرَ - أَسْوَدَ

الْفَرَسُ الْأَسْوَدُ ..... جَنَّبَ سَاحِلِ الْبَحْرِ.

.....

هَذَا الْبُسْتَانُ الْأَخْضَرُ ..... جَمِيلٌ.

.....

الرَّمَانُ الْأَحْمَرُ ..... فَكَهْمَةُ الْجَنَّةِ.

.....

الطَّائِرُ الْأَزْرَقُ ..... عَلَى خَشَبَةٍ.

.....

اللونُ .....، علامةُ النظافةِ وَ الصِّفاءِ.

في العنبِ ..... فيتاميناتٌ كثيرةٌ.

٣ التمرين الثالث:

باتوجه به تصوير پاسخ دهید.

في الساعة السادسة مساءً / في الساعة الثانية عشرة

في الساعة الثامنة ليلاً / في الساعة التاسعة صباحاً

متى موعِدُ أَذانِ الطَّهرِ؟

فرماندهان شهيد دفاع مقدس

متى تَذهبونَ إلى ساحةِ الحربِ؟

مَتَى تَذْهَبْنَ إِلَى الْمُتَحَفِ؟

.....

مَتَى تَتَنَاوَلُ عَشَاءَكَ؟

.....

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

در جای خالی کلمه مناسبی از کلمات زیر بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

إِشْرَبَ - الْجَزَرَ - تَعَبَ - مُهَدِّئَةً - الْمِشْمِشَ - تَعْوِضُ - الْإِنْتِبَاهُ

١. كَتَبَ الطَّبِيبُ لِلْمَرِيضِ حُبُوبًا ..... لِمُعَالَجَةِ صُدَاعِهِ.

٢. ..... عَصِيرَ اللَّيْمُونِ وَ الْبُرْتُقَالَ لِصِحَّتِكَ.

٣. عِنْدَمَا نَنْظُرُ إِلَى النُّورِ الْأَحْمَرِ؛ نَشْعُرُ بِال..... .

٤. إِنَّ ..... مُفِيدٌ لِتَقْوِيَةِ الْعُيُونِ.

٥. تَمَرٌ ..... فِي بَدَايَةِ الصَّيْفِ.

۵ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنید. «دو کلمه اضافه است.»

○ ۱. النَّهَارُ	○ قُدْرَةُ عَرَضٍ الْأَشْيَاءِ بِالْخُطُوطِ وَالْأَلْوَانِ.
○ ۲. الْمَتَحَفُ	○ مَكَانٌ لِحِفْظِ الْأَثَارِ التَّارِيخِيَّةِ.
○ ۳. التَّلْوِينُ	○ لَوْنٌ يَظْهَرُ فِي السَّمَاءِ الصَّافِيَةِ. ^۲
○ ۴. الْعَامِلُ	○ صِفَةٌ حَسَنَةٌ لِلْحَلِيبِ وَالْفَاكِهَةِ.
○ ۵. الطَّارِجُ	○ مَا بَيْنَ الصَّبَاحِ وَاللَّيْلِ.
○ ۶. الشَّاحِنُ	○ إِعْطَاءُ الْأَلْوَانِ لِشَيْءٍ.
○ ۷. الرَّسْمُ	
○ ۸. الْأَزْرَقُ	

۶ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

کلمات مترادف و متضاد را معلوم کنید.

إِسْتَلَمَ	دَفَعَ	تَعَالَ	إِذْهَبَ	حَرَبَ	صُلِحَ	أَحْسَنَ	أَفْضَلَ
إِشَارَاتٍ	عَلَامَاتٍ	بَعْتَةً	فَجَاءَةً	مَوْتَ	حَيَاةً	قَلًّا	كَثْرًا
تَنَاوَلَ	أَكَلَ	قُبِحَ	حُسْنًا	سَتَرَ	كَتَمَ	وَرَعَ	تَقَوَّى
رَسَبَ	نَجَحَ	إِعْطَاءً	أَخَذَ	فَرِحَ	سُرُورًا	أَبْيَضَ	أَسْوَدَ
دُكَّانٍ	مَحَلٍّ	يَنْقُصُ	يَزِيدُ	رَكِبَ	نَزَلَ	صَغَرَ	كَبَرَ

۱- عَرَضُ: عرضه کردن، نمایش دادن، نشان دادن

۲- صَافِيَةٌ: صاف، پاک و بی آرایش

كَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانيد و ترجمه كنيد^۱.

۱. الْعَدْلُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأُمَرَاءِ أَحْسَنُ، وَ السَّخَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأَغْنِيَاءِ أَحْسَنُ، الْوَرَعُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْعُلَمَاءِ أَحْسَنُ، الصَّبْرُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْفُقَرَاءِ أَحْسَنُ، التَّوْبَةُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الشَّبَابِ أَحْسَنُ، الْحَيَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي النِّسَاءِ أَحْسَنُ.

۱- النَّصُّ الْأَوَّلُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَ النَّصُّ الثَّانِي مِنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَائِدٍ

٢. مَنْ كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَ خَطْوُهُ^١، وَمَنْ كَثُرَ خَطْوُهُ قَلَّ حَيَاؤُهُ^٢، وَمَنْ قَلَّ حَيَاؤُهُ قَلَّ
وَرَعُهُ، وَمَنْ قَلَّ وَرَعُهُ مَاتَ قَلْبُهُ، وَمَنْ مَاتَ قَلْبُهُ دَخَلَ النَّارَ.

- ١- خَطْوُهُ : خطایش (خَطَّ + هُ)
٢- حَيَاؤُهُ : شرم او (حَيَاءُ + هُ)

– در اینترنت جست‌وجو کنید و متنی کوتاه به زبان عربی دربارهٔ خواص یکی از میوه‌ها بیابید.

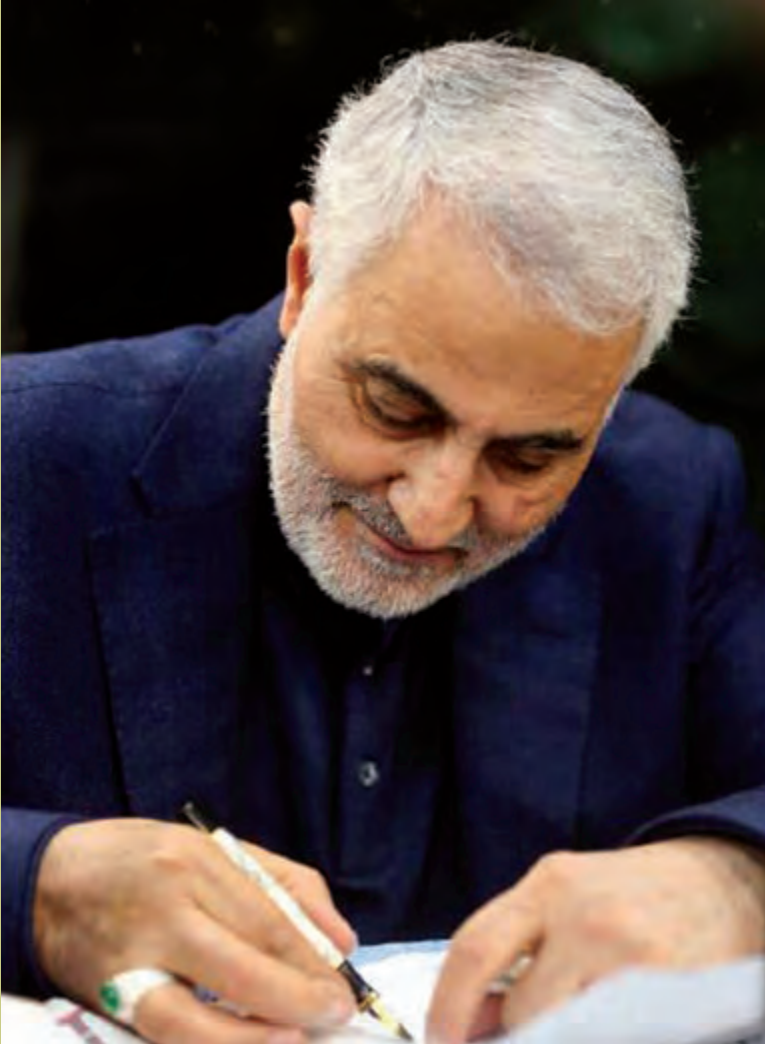
– نام چه میوه‌هایی در سه کتاب عربی، زبان قرآن آمده است؟
نام کدام یک از آن‌ها در قرآن آمده است؟

الدَّرْسُ العَاشِرُ

رِسَالَةُ الشَّهِيدِ سُلَيْمَانِي

الدَّرْسُ العَاشِرُ

المُعْجَم: (۱۹ کلمه جدید)

پانزدهم	الْخَامِسَةَ عَشْرَةَ:	تماس گرفتن	إِتِّصَالَ:
بدون اجازه شما	دُونَ إِذْنِكُمْ:	خواهش می‌کنم	أَرْجُو:
خانواده = أُسْرَة	عَائِلَةٌ:	به کار گرفت	إِسْتَخْدَمَ:
برای هر چیزی	لِأَيِّ شَيْءٍ:	زیان‌ها «مفرد: ضَرَر»	أَضْرَار:
به خانه شما رسیده است	لَحِقَ بِبَيْتِكُمْ:	پایبندی	إِلْتِزَام:
آماده	مُسْتَعِدَّ:	هدیه کردم	أَهْدَيْتُ:
حرکت می‌کنیم (سار: حرکت کرد)	نَسِيرُ:	آزادسازی	تَحْرِير:
می‌شود گفت	يُمْكِنُ الْقَوْلُ:	مرا می‌شناسید	تَعْرِفُونَنِي:
برمی‌خیزد (ماضی: نَهَضَ)	يَنْهَضُ:	بها = سِعْر، قِیمَة	ثَمَن:
		رایانه	حَاسِب:

رِسَالَةُ الشَّهِيدِ سُلَيْمَانِي

كَتَبَ الشَّهِيدُ الْحَاجُّ قَاسِمٌ سُلَيْمَانِي رِسَالَةً لِصَاحِبِ الْمَنْزِلِ الَّذِي اسْتَخْدَمَهُ كَمَقْرَّرٍ لَهُ خِلَالَ عَمَلِيَّاتِ تَحْرِيرِ «الْبُوْكَمَالِ» فِي سُورِيَّةِ، يَظْهَرُ فِيهَا تَوَاضُعُهُ وَالتِّزَامُهُ بِالْحَقِّ.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مِنْ قَاسِمِ سُلَيْمَانِي إِلَى الْعَائِلَةِ الْعَزِيزَةِ وَ الْمُحْتَرَمَةِ. أَلْسَلَامٌ عَلَيْكُمْ.
إِنَّكُمْ تَعْرِفُونَنِي حَقًّا. نَحْنُ الْمُجَاهِدِينَ سَاعِدْنَا الْمُسْلِمِينَ مِنْ أَهْلِ السُّنَّةِ فِي جَمِيعِ الْعَالَمِ.

نَحْنُ شِيعَةٌ وَ يُمَكِّنُ الْقَوْلُ بِأَنَّنا مِنْ أَهْلِ السُّنَّةِ؛ لِأَنَّنا نَسِيرُ عَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ ﷺ، وَ نَعْمَلُ بِهَا.

وَ أَنْتُمْ شِيعَةٌ لِأَنَّكُمْ تُحِبُّونَ أَهْلَ الْبَيْتِ ﷺ.

لَقَدْ عَرَفْتُ مِنْ خِلَالِ وُجُودِ كِتَابِ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ وَ صَحِيحِ الْبُخَارِيِّ وَ الْكُتُبِ الْأُخْرَى فِي بَيْتِكُمْ أَنَّكُمْ مُتَدَيِّنُونَ؛ لِهُذَا أَطْلُبُ مِنْكُمْ شَيْئِينَ:

الْأَوَّلُ: أَرْجُو مِنْكُمْ الْمَعْدِرَةَ؛ لِأَنَّنا جَعَلْنَا بَيْتَكُمْ مَقْرَأً لَنَا دُونَ إِذْنِكُمْ.

الثَّانِي: أَرْجُو مِنْكُمْ طَلَبَ الضَّرَرِ الَّذِي لِحَقِّ بَيْتِكُمْ. فَنَحْنُ مُسْتَعِدُّونَ لِذَفْعِ الثَّمَنِ.

.....

نَحْنُ صَلَّيْنَا فِي بَيْتِكُمْ، وَ صَلَّيْتُ رَكَعَتَيْنِ وَ أَهْدَيْتُ ثَوَابَهَا لَكُمْ وَ طَلَبْتُ مِنَ اللَّهِ
حُسْنَ الْعَاقِبَةِ لَكُمْ.

نَحْنُ مُحْتَاجُونَ إِلَى دُعَائِكُمْ.

رَجَاءً، أَطْلُبُوا مِنِّي تَمَنَ الْأَضْرَارِ، فَهَذَا رَقْمٌ هَاتِفِي فِي إِيرَانَ، أَرْجُو مِنْكُمْ الْإِتِّصَالَ بِي،
وَ أَنَا مُسْتَعِدٌّ لِأَيِّ شَيْءٍ تُرِيدُونَهُ.

رَقْمُ الْهَاتِفِ: ٠٠٩٨٩١٣-----

إِبْنُكُمْ، أَوْ أَخُوكُمْ: سَلِيمَانِي.

با توجه به متن درس، به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱. مَا الْعَمَلِيَّاتُ الَّتِي اسْتُخْدَمَ الشَّهِيدُ مَنْزِلًا مِنْ مَنَازِلِ النَّاسِ فِيهَا؟
۲. مِنْ أَيْنَ عَرَفَ الشَّهِيدُ سُلَيْمَانِي بِأَنَّ صَاحِبَ الْمَنْزِلِ مُتَدَيِّنٌ؟
۳. هَلْ كَتَبَ الشَّهِيدُ سُلَيْمَانِي رَقَمَ هَاتِفِهِ لِصَاحِبِ الْمَنْزِلِ؟
۴. لِمَادَا اسْتُخْدَمَ الشَّهِيدُ سُلَيْمَانِي مَنْزِلًا فِي الْبُوكَمَالِ؟
۵. مَاذَا يَظْهَرُ مِنْ خِلَالِ قِرَاءَةِ رِسَالَةِ الشَّهِيدِ سُلَيْمَانِي؟
۶. مَنْ كَتَبَ رِسَالَةَ لِصَاحِبِ الْمَنْزِلِ؟

الْتَمَارِينُ الْعَامَّةُ

١ التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

سخنان حکیمانه هم‌آهنگ فارسی و عربی را به هم وصل کنید.

عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ. عاقبت، جوینده یابنده بود.
الْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ. نو که آمد به بازار کهنه شود دل آزار
أُسْتُرَ ذَهَبُكَ وَ ذَهَابَكَ وَ مَذْهَبَكَ. چاه مکن بهر کسی اول خودت دوم کسی
مَنْ حَفَرَ بَيْتًا لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا. عالم بی عمل به چه ماند؟ به زنبور بی غسل.
الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ. تا توانی می‌گریز از یار بد یار بد بدتر بود از مار بد
مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَ جَدَّ، وَجَدَ. دشمن دانا که غم جان بود بهتر از آن دوست که نادان بود
لِكُلِّ جَدِيدٍ لَدَةٌ. در بیان این سه، کم جنبان لب از ذهاب و از ذهاب وز مذهب

٢ التَّمْرِينُ الثَّانِي:

ضرب المثلهاى زیر را ترجمه کنید.

١. عَصْفُورٌ فِي الْيَدِ خَيْرٌ مِنْ عَشْرَةِ عَلَى الشَّجَرَةِ.

٢. مَا تَزْرَعُ فِي الدُّنْيَا تَحْصُدُ فِي الْآخِرَةِ.

٣. مَنْ طَلَبَ أَخًا^١ بِلَا عَيْبٍ بَقِيَ بِلَا أَخٍ.

٤. هَذَا الْفَرَسُ وَ هَذَا الْمَيْدَانُ.

٥. يَوْمٌ لَنَا وَ يَوْمٌ عَلَيْنَا.

٣ التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

کدام گزینه از نظر معنایی با کلمه مشخص شده هماهنگ است؟

☐ الْمَطَرُ	☐ الْأَصْحِفَّةُ	☐ الصُّورَةُ	☐ الْعَرَبَةُ	١. السَّحَابُ
☐ الرَّاقِدُ	☐ الْأَبْحَاثُ	☐ الْعَرُوسُ	☐ الصَّوْمُ	٢. حَفْلَةُ الزَّوْجِ
☐ الْأَسَدُ	☐ الرَّاسِبُ	☐ الْجُسُورُ	☐ الرِّيَّاحُ	٣. عَصَفَتْ
☐ النَّبَاتُ	☐ الْبَطَّارِيَّةُ	☐ الْغَضْبَانُ	☐ الزُّجَاجَةُ	٤. الْكَهْرَبَاءُ
☐ الطَّرِيقُ	☐ الْعَمِيقُ	☐ الْحَرِيقُ	☐ الْفَرِيقُ	٥. الدُّخَانُ
☐ قَرَعَ	☐ لَجَّ	☐ كَثَرَ	☐ نَهَضَ	٦. الْأَبَابُ

١- أَخ: برادر، دوست

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

در جای خالی کلمه مناسبی از کلمات زیر بنویسید. «دو کلمه اضافه است.»

اجْعَلْ - التَّقَاعُدُ - فَرِيضَةٌ - تَمَوْتُ - الْأُمّهَاتِ - الْمَمَرُّ - شَقَاوَةٌ - أَنْفَعُهُمْ

١. اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ؛ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ؛ كَأَنَّكَ ..... غَدًا.
٢. مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَمِنْ ..... ابْنِ آدَمَ سُوءُ الْخُلُقِ.
٣. إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدْوِكَ؛ فَ..... الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ.
٤. أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ؛ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ .....
٥. أَفْضَلُ النَّاسِ ..... لِلنَّاسِ.
٦. أَلْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ .....^١

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

در جای خالی عدد اصلی و ترتیبی مناسب بنویسید.

عددهای اصلی			
..... ٤	..... ٣	٢. اِثْنَانِ	١. وَاحِدٍ
..... ٨ ثَمَانِيَةٍ	..... ٧ سَبْعَةٍ	..... ٦	..... ٥
..... ١٢	..... ١١ أَحَدَ عَشَرَ	..... ١٠	..... ٩ تِسْعَةٍ

عددهای ترتیبی			
..... ٤ أَلْ	..... ٣ اَلثَّلَاثُ	..... ٢ أَلْ	..... ١ اَلْأَوَّلُ
..... ٨ اَلثَّامِنُ	..... ٧ أَلْ	..... ٦ اَلسَّادِسُ	..... ٥ أَلْ
..... ١٢ أَلْ	..... ١١ اَلْحَادِي عَشَرَ	..... ١٠ اَلْعَاشِرُ	..... ٩ أَلْ

٦ التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

هر جمله درباره چه توضیح می دهد؟

١. جَرِيَانُ قَطْرَاتِ الدَّمْعِ مِنَ الحُزْنِ أَوْ الوَجَعِ. ○ النَّيَابَةِ ○ البُكَاءِ
٢. مَرَكَزُ لِلتَّعْلِيمِ العَالِي يَتَخَرَّجُ مِنْهُ الطُّلَابُ. ○ الأَمَسْتَشْفَى ○ الأَجَامَعَةُ
٣. شَبَابٌ يَدْرُسُونَ فِي الأَجَامِعَاتِ. ○ الأَشْرَطِيَّ ○ الأَطْلَابُ
٤. طَعَامٌ مَحْبُوبٌ فِي شَمَالِ إِيْرَانِ. ○ الأَرْزُ مَعَ السَّمَكِ ○ الأَشْيَاءُ الحَارَّةُ
٥. فَصْلٌ يَأْتِي بَعْدَ الصَّيْفِ. ○ الأَرْبِيعُ ○ الأَخْرِيفُ

٧ التَّمْرِينُ السَّابِعُ:

هر کلمه را در جای مناسب بنویسید.

حَدَادُونَ - شُرَطِيَّانِ - نَافِذَتَيْنِ - سَيِّدَاتٌ - أَضْرَارٌ - نِيَابَةٌ - تَحْرِيرٌ

	مفرد مذکر
	مفرد مؤنث
	مثنای مذکر
	مثنای مؤنث
	جمع مذکر سالم
	جمع مؤنث سالم
	جمع مکسر

٨ التَّمْرِينُ الثَّامِنُ:

ترجمه کنيد و نوع فعل‌های مشخص شده را بنويسيد.

١. يا وَاَلِدَيَّ، لَا تَيْأَسُ فِي حَيَاتِكَ. أَنْتَ تَقْدِرُ. أَطْلُبُ وَ اجْتَهِدْ.

٢. يا بِنْتِي، اِضْحَكِي لِلْحَيَاةِ. لَا تَحْزَنِي. أَنْتِ فَائِزَةٌ. سَتَنْجَحِينَ غَدًا.

٣. اُنْصُرُوا أَوْلِيَاءَكُمْ وَ لَا تَتْرُكُوهُمْ فِي الْمَشَاكِلِ. فَهُمْ سَوْفَ يُسَاعِدُونَكُمْ أَيْضًا.

٩ التَّمْرِينُ التَّاسِعُ:

با توجه به متن زیر، جمله‌های درست و نادرست را معلوم کنید.

حامدٌ وَاَلِدُ ذَكِيٌّ وَ هُوَ فِي الْخَامِسَةِ عَشْرَةَ مِنَ الْعُمْرِ. هُوَ يَكْتُبُ وَاجِبَاتِهِ الْمَدْرَسِيَّةَ مَسَاءً. يَنْهَضُ صَبَاحًا فِي السَّاعَةِ السَّادِسَةِ إِلَّا رُبْعًا، وَ بَعْدَ الصَّلَاةِ يَتَنَاوَلُ فُطُورَهُ فِي السَّاعَةِ السَّادِسَةِ وَ النِّصْفِ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ، اشْتَرَى وَالِدُهُ حَاسِبًا لَهُ وَ سَمَحَ لَهُ بِالْدُّخُولِ فِي الْإِنْتَرْنِتِ فِي أَوْقَاتِ الْفُرَاغِ. فَرِحَ حَامِدٌ بِهَذِهِ الْهَدِيَّةِ. بَعْدَ مُدَّةٍ سَافَرَ وَالِدُهُ وَ وَالِدَتُهُ لِمِهْمَةٍ إِدَارِيَّةٍ لِمُدَّةٍ يَوْمَيْنِ. قَالَ حَامِدٌ لِأَبِيهِ وَ أُمِّهِ: «سَأَبْحَثُ بَحْثًا عِلْمِيًّا فِي الْإِنْتَرْنِتِ.»

جَلَسَ حَامِدٌ خَلْفَ الْحَاسِبِ وَ لَعِبَ سَاعَاتٍ كَثِيرَةً، وَ فِي الْيَوْمِ الثَّلَاثِي نَهَضَ فِي السَّاعَةِ السَّابِعَةِ إِلَّا رُبْعًا. مَا أَكَلَ الْفُطُورَ وَ مَا غَسَلَ وَجْهَهُ وَ خَرَجَ مِنَ الْبَيْتِ وَ رَكِبَ حَافِلَةَ الْمَدْرَسَةِ.

كَانَ حَامِدٌ يَشْعُرُ بِالنُّومِ فِي الصَّفِّ.

فَجَاءَتْ سَمِيعَ صَوْتِ الْمُعَلِّمِ:

«أُرِيدُ مُشَاهَدَةَ وَاجِبَاتِكُمْ.»

فَتَحَّ حَامِدٌ حَقِيبَتَهُ وَفَهِمَ بِأَنَّ الدَّفْتَرَ لَيْسَ لَهُ، بَلْ لِأُخْتِهِ. نَدِمَ حَامِدٌ وَقَالَ فِي نَفْسِهِ:

«يَالَيْتَنِي كُنْتُ مُنْظَمًا!»

١. اشْتَرَى وَالِدُ حَامِدٍ حَاسِبًا لَهُ.

٢. حَامِدٌ فِي الثَّانِيَةِ عَشْرَةَ مِنْ الْعُمْرِ.

٣. هُوَ يَكْتُبُ وَاجِبَاتِهِ الْمَدْرَسِيَّةَ ظَهْرًا.

٤. بَحَثَ حَامِدٌ عَن مَوْضُوعٍ رِيَاضِيٍّ فِي الْإِنْتِرْنِتِ.

٥. سَافَرَ وَالِدُهُ وَوَالِدَتُهُ لِمَهْمَّةٍ إِدَارِيَّةٍ لِمُدَّةِ شَهْرَيْنِ.

إِلَى اللِّقَاءِ
فِي الصَّفِّ العَاشِرِ؛
فِي أَمَانِ اللّهِ ؛
مَعَ السَّلَامَةِ.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی جهت ایفای نقش خطیر خود در اجرای سند تحوّل بنیادین در آموزش و پرورش و برنامه‌دستی ملی جمهوری اسلامی ایران مشارکت معلمان را به عنوان یک سیاست اجرایی مهم دنبال می‌کند. برای تحقق این امر در اقدامی نوآورانه سامانه‌ی تعاملی برخط اعتبارسنجی کتاب‌های درسی راه‌اندازی شد تا با دریافت نظرات معلمان درباره‌ی کتاب‌های درسی نونگاشت، کتاب‌های درسی را با کمترین اشکال به دانش‌آموزان و معلمان ارجمند تقدیم نماید. در انجام مطلوب این فرایند، همکاران گروه‌های آموزشی، دبیرخانه‌ی راهبری دروس و مدیریت محترم پروژه آقای محسن باهو نقش سازنده‌ای را برعهده داشتند. ضمن ارج نهادن به تلاش تمامی این همکاران، اسامی دبیرانی که در این زمینه تلاش کرده‌اند و با ارائه‌ی نظرات خود سازمان را در بهبود محتوای این کتاب یاری کرده‌اند، به شرح زیر اعلام می‌شود:

اسامی دبیران برگزیده در اعتبارسنجی کتاب عربی، زبان قرآن – پایه نهم – کد ۹۰۹

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان محل خدمت
۱	معصومه سپندار	چهار محال و بختیاری
۲	عصمت پارساییان	البرز
۳	پروانه حق شناس	گلستان
۴	عبدالرضا سبحانیان	گلستان
۵	ملیحه کوثری مقدم	خراسان جنوبی
۶	سجاد اسدی دومکانی	چهار محال و بختیاری
۷	یدالله اربابی کرغند	خراسان جنوبی
۸	محمد ولی پور	آذربایجان شرقی
۹	امیر ایران پژوهی	تهران
۱۰	نعمان انق	گلستان
۱۱	رضا احمدی	قزوین
۱۲	مجید آیتی غفاری	قزوین
۱۳	الهام ترابی	آذربایجان شرقی
۱۴	زهره مظفری	مازندران